

Novi svijet

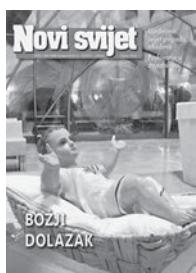
ISSN 1331-226X Godina XLVII. br. 12/2011. - 1/2012.

Cijena 15 kn

Ujedinjeni
svijet pripada
mladima

Poslovanje u
zajedništvu

BOŽJI
DOLAZAK

Naslovnica:
Božićni detalj iz
svetišta Majke
Božje u Loppianu
kod Firence
Foto: Đina
Perkov

Uz Dijete u jaslama

I ove smo godine s čežnjom iščekivali Božić! Dočekujemo ga s uzdahom olakšanja, želeći barem na kratko zaboraviti svjetske i lokalne krize svih vrsta, odložiti životne terete, osluhnuti melodije koje se čuju samo u tišini, jer u Betlehemu se dogodilo nešto stvarno, što se ponavlja svake godine. U onoj štalici, uz jasle je stajalo samo nekoliko pastira. I danas pred čudo utjelovljenja puni radosti i nade prvi stižu maleni ovoga svijeta. Tu su nerođeni, neželjeni, žrtve rastava, ratova, rasizma, potrošačkog duha, reketarenja... Tu su oni koji gube svoje vrijeme pomazući drugima, majke i očevi koji s malo sitniša izmamljuju osmijeh svojoj djeci. Vidimo i one koji ne žele samo jednu misao, nego dijalog; one koji u ime čovjeka rade za opće dobro u tišini i skrovitosti.

A bogataši, moćnici, oni koji preziru Kralja u jaslama? I oni su tu, barem u pogledu Djeteta koje je na svijet došlo i za njih.

Zato sretan Božić malenima ovoga svijeta (koji su već veliki) i velikima (kojima želimo da postanu maleni).

Pred nama je Novi svijet za prosinac i siječanj u jedinstvenom izdanju. U njemu ćemo naći brojne poticaje kako živjeti božićno vrijeme i usvajati božićni stil života.

Vrijeme je za obnovu pretplate, pa uz časopis pri- lažemo uplatnicu za sljedeću godinu. Usprkos poteš- koćama, Novi svijet nastavlja izlaziti i donositi misao i život proizšao iz karizme jedinstva. Zahvaljujemo čitateljima koji redovito podmiruju svoju pretplatu!

Uredništvo

SADRŽAJ

2 RIJEČ UREDNIŠTVA	Povjesni korak	16 DUHOVNOST JEDINSTVA	Božanska ravnoteža
3 RIJEČ ŽIVOTA	Pripremiti put	17 Hraniti se Riječju	Bi li učinila svojim plamen mojega srca?
4 RIJEČ ŽIVOTA	Zakon neba	20 OBITELJ	Jedna ljudska obitelj
5 IZ ŽIVOTA	Priče jedne učiteljice	21 STIHOVI ČITATELJ	Ti me uvijek voliš
	Spremnost		Tvoja duša
6 NA PUTU S PREDSJEDNICOM	Ujedinjeni svijet	22 DJECA	Naši čini ljubavi
	pripada	24 KORAK PO KORAK	Mladi pitaju
8 VIJESTI	Pitanje Boga danas	26 INTERVJU	Živimo svoj čas
	U služenju životu		
10 PROVOKACIJE	Nezgodan Bog	28 POEZIJA	Božji dolazak
12 ISTINTA PRIČA	Stid iponos	29 CRTICE	Neki novi Božić
14 EKONOMIJA ZAJEDNIŠTVA	Poslovanje u zajedništvu	30 BAJKA	Ukrali su božić

Mjesečnik Pokreta fokolara

godina XLVII-XLVIII., br. 12-01 - prosinac, siječanj 2011-12.

Uredništvo i uprava: Novi svijet, Franje Račkoga 30, 48260 Križevci, tel.: (+385) 048 682282, fax: (+385) 048 682206; e-mail: novisvijet@novisvijet.net, web stranica: www.novisvijet.net, Izdavač i nakladnik: Djelo Marijino - Pokret fokolara; Glavna urednica: Đina Perkov; Uredničko vijeće: Đina Perkov, Sonja Eterović, Zdenko Horvat;

Tisk: FEROPROMS d.o.o., Zagreb. Godišnja pretplata 150 kn, za Europu: 33 EUR, za kontinentale: 55 USD. Pojedinačni broj 15 kn. Uplate putem vašeg povjerenika ili na račun (kunski i devizni) Pokreta fokolara broj 2360000-1101456527 ZAGREBACKA BANKA D.D., 10000 Zagreb, Paromlinska 2, Croatia, SWIFT CODE: ZABAHR2X, IBAN HR 91 2360000 11014 56527

Pod poziv na broj upišite vaš evidencijski broj koji se nalazi u gornjem lijevom kutu listića s adresom. Osobe jednom preplaćene na Novi svijet dobivaju ga dok se ne odjave. Tko želi donirati bilo koji iznos za Novi svijet i tako pomoći onima koji nemaju mogućnost platiti pretplatu, pod poziv na broj treba upisati 5500. Novi preplatnici koji još ne znaju svoj evidencijski broj upisuju pod poziv na broj 5000, a kopiju uplatnice moraju obvezatno poslati na uredništvo.

Tiskanje
ovog broja
započeto je
15.12.2011

PROSINAC 2011.

"**P**RIPRAVITE PUT GOSPODINU,
PORAVNAJTE MU STAZE!"

(Lk 3,4)

Pripremiti put

Evo nove rečenice koju smo pozvani živjeti u ovo vrijeme Došašća. Evanđelist Luka uzima ju od Izajije, proroka utjehe, a odnosi se na Isusova prethodnika Ivana Krstitelja.

Predstavljajući nam prethodnika, Crkva nas u ovom vremenu prije Božića poziva na radost, jer Krstitelj je poput poslanika koji navješta dolazak Kralja. On naime dolazi. Blizu je vrijeme u kojem Bog ispunja svoja obećanja, opraća grijeha, daruje spasenje.

"Pripravite put Gospodinu, poravnajte mu staze!"

To je riječ radosti, ali i poziv na novo usmjerenje čitavog našeg bivanja, na korjenitu promjenu života.

Krstitelj poziva da pripravimo put Gospodinu. No koji je to put?

Prije nego je izašao u javni život da bi počeo s propovijedanjem, Isus, kojega je Krstitelj navijestio, prošao je pustinjom. To je njegov put. On je u pustinji osjetio duboku bliskost sa svojim Ocem, no susreo je i napasti, solidarizirajući se tako sa svim ljudima. I izašao je kao pobjednik. Isti taj put potom nalazimo u njegovoј smrti i uskrsnuću. Budući da je Isus prošao do kraja svoj put, On sam postaje put za nas koji smo na putu.

On sam je put na koji trebamo krenuti da bismo do kraja ostvarili naš ljudski poziv, a to je uči u puno zajedništvo s Bogom.

Svatko od nas je pozvan pripraviti put Isusu koji želi uči u naš život. Zato je potrebno poravnati puteve našeg života, da bi On mogao doći u nas.

Treba mu pripraviti put uklanjajući prepreke, jednu po jednu: one koje postavlja naš ograničeni način gledanja, naša slaba volja.

Treba imati hrabrosti i odabrati između našega puta i puta koji je On pripravio za nas, između

naše volje i Njegove volje, između plana koji smo zamislili mi i onoga koji je zamislila Njegova sve-moguća ljubav.

A kad smo jednom donijeli tu odluku, trebamo raditi da bismo našu neposlušnu volju prilagodili Njegovoј.

Kako? Ostvareni kršćani uče nas dobroj, praktičnoj i pametnoj metodi: odmah, sada.

U ovom trenutku uklanjati kamen za kamenom, kako u nama ne bi više živjela naša volja, nego Njegova.

Tako ćemo živjeti rečenicu:

"Pripravite put Gospodinu, poravnajte mu staze!"

**Chiara
Lubich**

*Riječ života,
prosinac 1997.,
objavljena u
Novom svijetu
br. 12/1997.*

**"A KO STE SUUSKRSLI
s KRISTOM, TRAŽITE
ŠTO JE GORE, GDJE KRIST
SJEDI ZDESNA BOGU!"**

(Kol 3,1)

SIJEČANJ 2012.

Zakon neba

Ove je riječi sveti Pavao uputio zajednici Kološana, a kažu nam da postoji svijet u kojemu kralježe prava ljubav, puno zajedništvo, pravednost, mir, svetost, radost; svijet u koji grijeh i pokvarenost ne mogu više ući; u kojemu je volja Očeva savršeno ispunjena. Tome svijetu pripada Isus. On ga je otvorio svojim uskrnućem za nas, prošavši tešku kušnju muke.

"Ako ste suuskrsli s Kristom, tražite što je gore, gdje Krist sjedi zdesna Bogu!"

Sveti Pavao kaže da smo u taj Kristov svijet ne samo pozvani, nego da mu već pripadamo. Vjera nam govori da smo po krštenju ukorijenjeni u Njemu, te stoga sudjelujemo u Njegovu životu, u Njegovim darovima, u Njegovoj baštini, u Njegovoj pobjedi nad grijehom i nad zlim silama: suuskrsli smo s njim.

Za razliku od svetih duša koje su već dostigle cilj, naše pripadanje Kristovu svijetu nije potpuno i otkriveno, a nadasve nije čvrsto ni konačno. Dokle god se nalazimo na ovoj zemlji, mi smo izloženi mnoštvu opasnosti, poteškoća i napasti. One nas mogu pokolebiti, mogu usporiti naš hod ili ga čak skrenuti prema lažnim ciljevima.

"Ako ste suuskrsli s Kristom, tražite što je gore, gdje Krist sjedi zdesna Bogu!"

Zato se razumije opomena apostola: "Tražite što je gore". Nastojte izaći iz ovoga svijeta, ne materijalno, nego duhovno. Napustite pravila i strasti svijeta, kako bi vas u svakoj situaciji vodile Isusove misli i osjećaji. Riječi "što je gore" ukazuju na zakon odozgora, na zakon Kraljevstva nebeskoga, zakon koji je Isus donio na zemlju i želi da ga ostvarujemo već od sada.

U mnogim se krajevima svijeta Molitvena osmina za jedinstvo kršćana održava od 18. do 25. siječnja, a ponegdje o blagdanu Duhova.

Geslo Molitvene osmine 2012. godine uzeto je iz Pavlove Poslanice Korinćanima (usp. 1Kor 15,51-58) i glasi: "Svi ćemo biti preobraženi po pobjedi Gospodina našega Isusa Krista".

Za Riječ života predlažemo ulomak Chiarinog komentara poslanice Kološanima 3,1 koji smatramo povezan s odabranim tekstom.

"Ako ste suuskrsli s Kristom, tražite što je gore, gdje Krist sjedi zdesna Bogu!"

Kako ćemo živjeti ovu Riječ života? Ona nas potiče da se ne zadovoljimo osrednjim životom, gdje vladaju polovičnost i kompromisi, nego da ga milošću Božjom uskladimo sa zakonom Kristovim.

Potiče nas da živimo i svjedočimo u našem okružju vrednote koje je Isus donio na zemlju: duh slike i mira, služenje braći, duh shvaćanja i praštanja, poštenja, pravednosti, točnosti u našem poslu, vjernosti, čistoće, poštivanja života itd.

Kao što vidimo, program je širok kao i život. No da ne bismo ostali nejasni, ostvarujmo ovoga mjeseca onaj Isusov zakon koji je sažetak svih ostalih: gledajući Isusa u svakom bratu, služimo mu. Zar upravo o tome nećemo biti pitani na kraju našega života? ■ U mnogim se krajevima svijeta Molitvena osmina za jedinstvo kršćana održava od 18. do 25. siječnja, a ponegdje o blagdanu Duhova.

Geslo Molitvene osmine 2012. godine uzeto je iz Pavlove Poslanice Korinćanima (usp. 1Kor 15,51-58) i glasi: "Svi ćemo biti preobraženi po pobjedi Gospodina našega Isusa Krista".

Za Riječ života predlažemo ulomak Chiarinog komentara poslanice Kološanima 3,1 koji smatramo povezan s odabranim tekstom. ■

Chiara Lubich

Napisana
1988.,
objavljena
u Riječi života
br. 4/1988.

Priče jedne učiteljice

Nalazim se u svom novom razredu, s 26 vrlo živahnih prvašića. Tek što sam teškom mukom privukla njihovu pozornost, netko pokuca na vrata. Podvornica mi reče da imam telefonski poziv. Na telefonu je Paolova majka, rastavljena od muža uz ispadne sražbe i s njim stalno u svađi.

Oboje roditelja se ovih dana bore za dijete upitnim potezima, pa i nas nastavnike zasipaju telefonskim pozivima. Imam sve razlove da kažem kako ne mogu odgovoriti na telefon, jer sam na satu, a i pretpostavljam o čemu je riječ. No, u tom trenutku, u razumljiva razmišljanja nastavnice koju su prekinuli u radu, pronalažeći sebi put ona sjajna rečenica iz Riječi života: "Daj mi govoriti uviјek kao da izgovaram posljednju riječ". To je prigoda da bdijem.

Nasmiješim se podvornici, ostavljam joj razred i odlazim obnovljena srca na telefon. Slušam što sam i očekivala... ali duboko, ne osuđujući, ne dopuštajući da osjeti teret što me u stvari prekida u radu. Na kraju uspijevam Paolovoj majci reći da je razumijem, da shvaćam stanje njezina duha, ali da mislim kako je moguće ostaviti po strani ranjeni ponos i mržnju te raditi samo za dobro djeteta. Kad sam nakon nekoliko sati prošla hodnikom, podvornica mi se približi i reče: "Telefonirala je ona majka... samo mi je rekla da ti zahvalim".

Aktiv NS

Prije nekoliko dana, dok sam užurbano izlazila iz škole, zaustavi me Flora, podvornica porijeklom iz Brazila koja odne davno radi u našoj školi. Mora predati pismenu molbu ravnateljici škole i ne zna odakle započeti, a ni jezik baš dobro ne poznaje. Nameće mi se pitanje zašto među mnogim nastavnicima moli pomoći baš od mene koja sam tako zauzeta. Riječ života ponovno me poziva da bdijem: Isus me to moli! Možda mu želim odgovoriti da mi se žuri i da pita nekoga drugoga? Sjedenjem s Florom i pomognem joj napisati molbu. Zatim joj predložim da je nakuca na računalo kako bi bolje izgledala, ali Flora se ne zna njime koristiti. Zajedno odlazimo u informatičku učionici i ja joj pretipkam molbu, ne gledajući više na sat. Dva dana kasnije, dok sam ulazila u zbornicu, Flora mi dođe ususret i daruje mi predivan plavi šal. "Nisi trebala, nije potrebno", rekla sam joj. A ona mi odgovori: "Ali i ja bih Vas željela voljeti kao vi mene". ■

(B. P. - Italija)

Spremnost

Štekim osobama znam biti povučena, a s drugima ne mogu stati pričati. Neki me ljudi izmore, a drugi napune energijom. Pa ipak, više sam se puta uvjerila kako je svaka osoba meni dar. Pomislila sam kako prijatelji obično dobivaju najbolji dio nas.

Te večeri odlučila sam se sutradan odmoriti i spavati barem do 9 sati, budući da su mi predavanja počinjala u 10. Cimerica je već u 8 trebala na fakultet, pa sam se osjećala slobodnijom. No, već oko 8 zazvonio mi je mobitel. Prijateljica me zamolila da joj to jutro pravim društvo.

Odmah sam rekla: "Nema problema, dolazim!" Koliko god sam se toga jutra veseliла opuštanju, još veću radost donijela mi je spremnost da ljubim svaku osobu i da budem obogaćena njezinom ljubavlju. ■

I. I.

Ujedinjeni svijet pripada mladima

S MARIJOM VOCE I GIANCARLOM FALETTIJEM
U NIZOZEMSKOJ NA PROSLAVI 50 GODINA
PRISUTNOSTI POKRETA FOKOLARA

**Giulio
Meazzini**

"Sutra odlazim i nosim vas u srcu", tim je riječima Maria Voce pozdravila stanovnike Marienkroona (Marijina kruna), gradića svjedočanstva Pokreta fokolara u Nizozemskoj. "Gradić srdaca" primio ju je u topli i obiteljski zagrljav. Izrazito međunarodni zagrljav, ako pomislimo da su se ovdje na proslavu 50 godina od dolaska prvih fokolarina u Nizozemsku okupile stotine članova ne samo iz Nizozemske, nego i iz udaljenijih zemalja: Norveške, Švedske, Danske, Finske, čak i Islanda i otoka FarOer.

U sve te države osamdesetih godina prošloga stoljeća putovali su fokolarini upravo iz Nizozemske, a danas 7. studenoga po prvi put su se okupili u tako velikom broju: 800 muševa i žena, velikih i malih, pristiglih iz spomenutih zemalja.

U programu proslave prelaze se najvažnije etape pustolovine koja još traje: dolazak fokolarina u Nizozemsku 1961. godine, Genfest s 4 tisuće mladih 1976., posjet Chiare Lubich 1982., otvaranje fokolara u Kopenhagenu, Stockholm i Oslu osamdesetih godina, prva putovanja

u Island 1989., obitelj-fokolar koja se doselila 2010. iz Poljske, te otvaranje novog Centra Marijapoli u gradiću.

Svaka se država predstavlja kreativno i maštovito. U Švedskoj se ekumenizam naroda živi gotovo neprimjetno, jer na svakom susretu ima osoba iz različitih crkava, Norvežani su među ostalim pozvali na trenutak tišine u sjećanje na tragediju od 22. srpnja, Finsku označavaju velika prostranstva i niz pjesama, Island je višeetički, i konačno Nizozemska, živa zajednica domaćina. Sve su to trenuci velikog jedinstva koje kulminira u ekumenskom slavlju i molitvi Oče naš na sedam jezika istodobno.

Mons. Jan van Burgsteden, zadužen za ekumenizam pri Biskupskoj konferenciji, svjedoči da već 50 godina Pokret fokolara u Nizozemskoj pomaže ljudima živjeti riječi iz evanđelja: "Odатle je započelo novo zalaganje u Crkvi, što je u ovom dobu sekularizacije pomoglo da se prevlada polarizacija. Primijetio sam i kako je Pokret uspio stvoriti 'ekumenizam srca'. Uvjeren sam da ćemo jednoga dana vidjeti kako Crkva blista poput zvijezde jutarnje, jer

Arhiv CN

je u svim njezinim izrazima Riječ postala život."

Maria Voce odgovara na pitanja nazočnih, npr. čega se osobito sjeća u 2011. godini. "U Svetoj Zemlji, dok sam se nalazila na Svetom grobu, osjećala sam se pritisnuta zlom svijeta, koje je pritisnalo i Isusa. No, kasnije, pred praznim grobom, odjednom se u meni nastanila sigurnost da je Isus uskrsnuo, da ga u svijet možemo nositi živoga među nama i da smo sretni što to možemo. Kad sam bila u Americi, u tim beskonačnim prostranstvima i među tolikim ljudima pomislila sam kako je malo fokolarina. Što sam mogu učiniti? Na susret je došlo oko 2 tisuće ljudi, ali to je kap u moru. Pa ipak, u sebi sam osjetila sigurnost: nemojmo se brinuti za brojke, one nisu važne, važno je samo da Isus raste među nama, a sve ostalo će doći", odgovorila je.

U ovim zemljama svjedočanstvo vjere nije uvijek lagano,

zbog velike sekularizacije, po nekad s krajnjim oblicima odbacivanja bilo kakvog govora o Bogu ili javne manifestacije čija je tema povezana s Bogom.

Možda zbog toga članovi Pokreta djeluju tako čvrsti, zreli, svjesni poteškoća (i kilometarskih udaljenosti), ali i puni nade i želje svjedočiti ideal jedinstva, tako da je predsjednica usklknula: "Doista ste pokazali da ste izdržali kušnju!" A Giancarlo Faletti: "Nosim u srcu ovu vašu višeetničku i višekulturalnu nazočnost, vašu sposobnost da prenosite drugima ovaj procvat života. Poticaj ste za Pokret folikola u cijelom svijetu."

Tijekom susreta u dvorani, u menzi, u baru ili na stazama koje dijele uređene travnjake ovoga gradića-parka u središtu Nizozemske, uzalud nastojim na prvi pogled prepoznati odakle su ti ljudi. Nemoguće je jer isti

ćuje se kako se ekumenizam naroda živi gotovo prirodno. Naime, u svakoj prigodi uvijek su nazočne osobe raznih crkava. Zahvaljujući im za njihovu vjernost, Emmaus ih ohrabruje: "Moramo stići do sveopće obitelji. No sjetimo se da mi ne vodimo dijalog među religijama, nego među osobama. Na nedavno održanom velikom skupu u Asizu osjećala sam veliku radost jer su gotovo svi sudionici različitih religija poznavali Pokret i svjedočili mi svoju zahvalnost. Svakako, ponekad možemo otkriti razlike koje nikada nećemo moći nadići, ali možemo prihvati jedni druge potpuno ljubiti se onakvi kakvi jesmo. Zajednički nam je jezik ljubav."

A što se tiče sekularizacije, apatije i ravnodušnosti prema vjeri, nema smisla biti pesimisti. "To je izazov i poziv da pokreti međusobno više surađuju, jer

je osmijeh i spremnost na kontakt, na osobnu i kulturnu razmjenu, na slobodnu i gorljivu raspravu o aktualnim temama, a osobito o odnosima između raznih kršćanskih crkava. nitko sam nije dovoljan da bi došlo do promjene. Svatko odgovara na osobiti dar koji je primio. Za nas je to jedinstvo"

Svjedoče to gotovo impresivno ljudi okupljeni u gradiću: pripadaju kulturama i narodima koji su međusobno vrlo različiti, ali "svatko osjeća svojim i raduje se onome što rade drugi. Svaki put kad dođem u posjet nekoj zemlji i zrakoplov se počne spuštati, osjećam da me nešto stiše u grlu pri pomisl na braću koja me radosno čekaju. Mi smo sretni ljudi jer možemo doživjeti dar Božji koji je obitelj Pokreta u svijetu."

Posljednja riječ rezervirana je za mlade Nizozemce pripadnike Pokreta, GEN: lijepi su, simpatični, pozvani iz svih krajeva Nizozemske da bi ispričali priču o Chiari Luce Badano. Svatko je osobno zauzet u služenju društву i crkvama. U to sam se uvjedio prigodom velikog godišnjeg susreta nizozemskih katolika, gdje sam prepoznao njihov trag, kako u najznačajnijim sadržajima tako i u organizacijskim detaljima susreta.

U središtu programa priređenog u rock stilu Maria Voce s jednostavnošću daruje svoje svjedočanstvo uspinjući se na pozornicu sa skupinom GEN, svega 10 minuta, ali onih koji ostaju. S njom su se virtualno uspeli na pozornicu i GEN iz New Yorka, Los Angelesa, Rima i čitavoga svijeta. Saznavši za susret u Nizozemskoj, oni su joj zajamčili svoje toplo sudjelovanje. "Doista mladi pokazuju da je ujedinjeni svijet moguć", rekla je Maria Voce. ■

Na nacionalnom susretu mladih nizozemskih katolika priređenog u rock stilu Maria Voce s jednostavnošću je darovala svoje svjedočanstvo

Papa Benedikt XVI. imenovao je Mariju Voce savjetnicom Papinskog vijeća za promicanje nove evangelizacije

Vatikanski dikasterij koji podržava aktivnosti vjernika laika, udruga i pokreta u cijelom svijetu ove je godine bio posvećen temi "Pitanje Boga danas". Neposredno nakon završetka, Maria Voce je rekla kako u sebi nosi dobru dozu optimizma, jer je vidjela da je u Crkvi Bog na djelu.

U tri dana, od 24. do 26. studenoga, održali su se brojni susreti i rasprave, s konkretnim i osobnim iskustvima nekih laika (novost ove godine) o tome kako se njihov život promijenio u susretu s Bogom. U vezi s tim Maria Voce je rekla kako joj se čini da je u Crkvu ušao novi stil zajedništva koji daje prednost iznošenju iskustava življenog života.

U izlaganjima je snažno došla do izražaja žurnost da se danas govori o Bogu. Maria Voce

Pitanje Boga danas

PREDsjEDNICA
POKRETA FOKOLARA
SUDJELOVALA NA
25. PLENARNOJ
SKUPŠTINI
PAPINSKOGA VIJEĆA
ZA LAIKE

primjećuje: "Ne učiniti to značilo bi se odreći traženja istine; one koja se očituje u očajničkoj žedi za srećom i tjeskobom pred smrću. No za to je potrebno učiniti korak dalje, tj. graditi duboke, prave veze s drugim osobama, gdje svatko mora umrijeti samome sebi kako bi drugoga u potpunosti primio. Smrt iz ljubavi, na dar."

Godišnje skupštine Papinskog vijeća za laike su i dragocjene prigode da se susretnu članovi pokreta i udruga. "U ovim se prigodama vidi da su pokreti međusobno povezani", pripovijeda predsjednica i dodaje: "Osjeća se da se taj odnos izgrađuje na raznim stranama svijeta: u Africi, Europi, Americi, Aziji i na Bliskom istoku. Na skupštini je došla na vidjelo i nova pojava mučeništva. A pokreti su vrlo zauzeti u

svjedočanstvu – svjedoče Boga i u teškim uvjetima, živeći u puni vjeru. I dok u nekim zemljama svijeta postoji mučeništvo krví, u Europi postoji problem sekularizma. Snažno svjedočanstvo kršćana i ovdje zadobiva oznake mučeništva."

Na skupštini je bilo govora i o Svjetskom danu mladih u Madridu. Susrevši se sa sudionicima skupštine, Papa je rekao: "Izvanredan spektar svjetla, radosti i nade rasvijetlio je Madrid, ali i staru Europu i cijeli svijet, jasno pokazujući suvremenost traženja Boga. Nitko nije mogao ostati ravnodušan, nitko nije mogao misliti da je pitanje Boga nevažno za današnjeg čovjeka."

I predsjednica Maria Voce osobno je pozdravila papu Benedikta XVI. "Fokolarini ne mogu nedostajati", rekao joj je, na što je ona odgovorila: "Sveti oče, cijeli je Pokret ove godine zauzet u življenju riječi Božje. Tako se pripravljamo i za Sinodu." Sveti otac je odvratio: "Hvala".

U srijedu 7. prosinca, upravo na dan kada se obilježava početak Pokreta fokolara (7.12.1943.) Papa je imenovao 15 novih savjetnika Papinskog vijeća za promicanje nove evangelizacije, među kojima je i Maria Voce.

"Počašćena sam povjerenjem Pape i Papinskog vijeća. Ovo me imenovanje raduje i obvezuje da moj život i život svih koji su povezani sa mnom i s Pokretom fokolara bude evangeliziran i stoga da evangelizira. Svjesna sam da mnogi ljudi neće imati nikad prigodu čitati Evandjele osim iz našega života", izjavila je Maria Voce. ■

www.focolare.org

U služenju životu

NAGRADA "MAJKA TEREZIJA IZ KALKUTE"
DODIJEJENA U SPOMEN NA CHIARU LUBICH

Dvije žene u služenju životu. Vođena tom mišlju vodiljicom, u prostorima rimskog Kapitula održana je svečanost dodjele europske nagrade za život "Majka Terezija iz Kalkute" u spomen na Chiari Lubich. Za uručenje priznanja koje promiču europski Pokreti za život odabran je znakoviti datum, 10. prosinca, točno 63 godine nakon potpisivanja Opće deklaracije o pravima čovjeka.

Obrazloženje nagrade na otvaranju je pročitao predsjednik Pokreta za život Carlo Casini, koji je istaknuo "jasnu i dosljednu obranu života i promicanje prava na život" koju je provodila i uviјek promicala Chiara Lubich, unutar širokog obzora ljubavi prema svakom čovjeku. Istaknuo je kako je Chiara Lubich davala podršku Pokretu za život od njegova nastanka.

Okrugli stol vodio je direktor časopisa Avvenire Marco Tarquinio, a govorili su bivši predsjednik Vijeća ministara Giuliano Amato, profesori Antonio Maria Baggio i Vincenzo

Buonomo, te mađarski ministar za društvene poslove i obitelj Miklos Soltesz. Nazočni su bili predstavnici Pokreta za život iz 15 europskih zemalja.

Gradonačelnik Rima Gianni Alemanno rekao je da su ove dvije žene deklaraciju iz 1948. godine duboko prakticirale u svom životu te navijestio kako je pokrenuo postupak da se jedna ulica talijanskog glavnoga grada nazove po Chiari Lubich.

Nagradu je Mariji Voce uručio kard. Ennio Antonelli, predsjednik Papinskog vijeća za obitelj. Predsjednica Fokolara istaknula je kako je u Chiari Lubich napor da se založi za zaštitu prava čovjeka proistjecao iz ljubavi prema Bogu

i prema svakom čovjeku. "Svi su ljudi Božja djeca, stoga braća međusobno. Chiara je preko 60 godina radila na tome da se u svijetu ostvari sveopće bratstvo, ne toliko razglašavajući prava čovjeka glasom, koliko pobuđujući u što više muževa i žena evanđeoski način života koji za posljedicu ima poštivanje čovjeka i njegovih prava", rekla je Maria Voce.

Nagradu je 2008. ustanovio Pokret za život, s nakanom da se u Općoj deklaraciji o pravima čovjeka istakne dimenzija života.

Ovo je treća dodjela nagrade. Prva nagrada (2008.) pripisana je spomenu na Jeromea Lejeunea za njegov rad na području genetike, druga je nagrada 2010. dodijeljena Eduardu Verístegui za film "Bella".

Europsku nagradu "Majka Terezija iz Kalkute" spomenuo je papa Benedikt XVI. na zavrssetku molitve Andeo Gospodnjii u nedjelju 11. prosinca, pozdravivši predstavnike Pokreta za život pristigle za tu prigodu iz cijele Europe. ■

www.focolare.org

Kardinal Ennio Antonelli, predsjednik Papinskog vijeća za obitelj i Maria Voce na svečanosti dodjele europske nagrade za život "Majka Terezija iz Kalkute" u spomen na Chiari Lubich

Arhiv CN (3)

Neven
Novak

Božić je bakalar, purica s mlincima, kolači, pokloni, jednodnevni osmjesi. Tko razmišlja kao dobar kršćanin reći će da su to nadomjesci pravog događaja –rođenja Božjeg od Djevice Marije. Jer Božić je ponoćka, jaslice (ne Djed Mraz, molim!), obitelj okupljena za stolom, paket za siromašne – kako bismo slavili Boga koji je postao djetetom.

No, jesli li ikad vidio toga Boga? Kakvo mu je lice? Kako razmišlja? Kakvi su njegovi ukuši i što mu se svida? Odgovora je više nego pitanja. Svatko ima reći nešto svoje, i to je normalno. No, zar mi kršćani ne kažemo da smo sretni, jer Bog se objavio, postao je čovjekom, govorio je, djelovao, umro i uskrsnuo, ostavio nam svoju riječ? Mi znamo tko je Bog.

Tko više, tko manje. U ime Boga koji se objavio u Isusu oni koji se nazivaju kršćanima nekad su se međusobno ubijali, bacali na lomaču one koji su razmišljali drugačije, smatrali da je privatno vlasništvo sveto i nepovredivo ili da treba ukloniti bogataše jer smo svi jednak, a danas brane europsku civilizaciju (kršćansku?) vraćajući moru Krista u likovima očajnika na gumenjacima.

Živio Krist! Oblikovan na sliku i priliku kršćana koji vladaju. Možda je ključ upravo u ovome: postoji original i više različitih kopija. Imam dojam da su se strane obrnule i da su se kopije proturile kao originali, prodavajući lažno za pravo.

O tome sam razmišljaо dok sam nedavno prolazio kamenitim cestama zemlje po kojoj je

Nezgodan Bog

ONA SPILJA I DALJE NAVODI NA PROPITKIVANJE
ONE KOJI IMAJU HRABROSTI PRED NJOM SE
DOISTA ZAUSTAVITI. I RUŠI NAŠE UTVRDE!

hodao Isus, gledajući jezero kojim je plovio s prestrašenim apostolima, grad Jeruzalem gdje je završena posljednja dramatična etapa njegova života. Kakvog su Isusa (kakvog Boga) susreli oni ljudi iz Galileje, Samarije, Judeje? Upravo onakvoga kakvog obično zamišljamo?

Gdje i kako se rodio? Izvan grada, u društvu šaćice pospanih pastira, izbačenih iz dobrostjećeg društva. Nešto kasnije to se rođenje obojilo krvlju nevinih vršnjaka koji su bili krivi samo utoliko što su bili osumnjičeni da će smaknuti jednog kriminalca s prijestolja. A potom je taj Isus (Bog?) utrošio 30 godina života (mladost i sve mladenačke snove) u potpunoj anonimnosti, u jednom prezrenom gradiću te

regije, zarađujući žuljeve obradom maslinovog drveta.

A onda je konačno odlučio promoliti glavu iz one rupe zvane Nazaret, prihvativši se uloge učitelja. No nipošto kao drugi! Kakvo li je samo društvo okupio: neuke, svadljivce, ambiciozne, a uz njih i nekog Mateja, profesionalnog lopova. Kad je počeo govoriti, rekao je: "Blago siromasi ma, jao vama bogataši!" I doista, nije spavao u palačama. Mora da je to naučio od svoje majke. Dok je bila trudna, ona je spjevala pjev u kojem je maštala kako siromasi zauzimaju prijestolja s kojih su moćnici zbačeni, a gladni sjede za stolovima bogataša koji ih gledaju praznoga trbuha.

A njegove simpatije? Carinci (službeni lopovi) i prostitutke!

Sjećate li se one žene koja je upala u kuću čovjeka poštovanog zbog njegove religioznosti? Bacila se Isusu (Bogu?) pred noge, a on je dopustio da ga to nečisto biće dugo dodiruje, sa blaznivši nazočne. Predstavio ju je kao primjer ljubavi, obezvrijedivi ugled gazde.

Nisu to samo izolirani slučajevi, već njegov životni stil, kriteriji kojima se rukovodi u svojim odbirima i koje predlaže drugima, osobito svojim sljedbenicima. Traže da ga zakralje? On bježi. Biti prvi u kraljevstvu? Ma ne! Posljednji i sluga svima! Heroda naziva lisicom i kaže da vladari gospodaju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. Ljubi djecu koja smetaju apostolima i želi da budu uz njega.

Nije nimalo uravnutežen tip, od onih koji se slažu sa svima, koji povlađuju svima, koji ne žele nikoga uvrijediti (a tako malo je

potrebno!). Ali onda ne ljubi sve? Naravno da ljubi, ali ne kako oni žele biti ljubljeni, jer kruh naziva kruhom a vino vinom, ne tražeći dopuštenje ni od koga, ali i ne isključujući nikoga.

Jasno je da ima svoje miljenike: društveno i vjerski isključene. Želi ih dovesti "unutra" i zato im daje prostora. Problem je što oni koji su već namješteni ne žele ostaviti prostor, ni njima ni njemu, i optužuju ga da ne poštuje pravila. Optužuju ga da je prevratnik, a u stvari i jest: ne podnosi i ne dopušta da ga zavedu pravila smrti (subota, očišćenja, postovi, zasluge...) kojima se učvršćuje društvo i vjera mrtvih.

Jedna je diskriminacija jasna u životu i u riječima ovoga Isusa (Boga?): nije važan on, nego drugi. I koliko je manje drugi čovjek važan za društvo, utoliko više postaje važan za njega. On nije Bog (?) koji traži klanjanje i hvalu, nego daje dostojanstvo onome tko ga nema, gubeći svoje. Onaj tko ga ima (ili ga je sebi pripisao), već je primio svoju nagradu. Taj je Bog korijen stabla a ne krošnja, korijen koji

omogućuje krošnji da se razvije i cvate.

Nezgodan je to Bog. A oni koji su ga susreli? Petar ga pokušava navesti na razmišljanje; njegova rodbina se boji da je poludio; farizeji i vjerski poglavari mrze ga jer drma temelje njihovih povlaštenih vjerskih položaja; narod se želi okoristiti njime da bi sebi napunio trbu... Na kraju života njegovi sljedbenici su se prorijedili, ali on ne odustaje od svojih ideja i svojih odabira.

Zašto?

Bio je to njegov vapaj na kraju.

Zašto?

To pitanje rastače našu sigurnost o Bogu, naš jezik koji sačinjavaju umisljene tvrdnje: "Bog je takav i takav, razmišlja na ovaj način, pravo kršćanstvo je ovo".

Ne! Bog je otvoreno pitanje koje matira sve naše sigurne tvrdnje, a poslijedično i ponašanje: "Ako djeluješ ovako, pravi si katolik; to je Božja volja nad tobom; ovi su dobri, a oni su zli; ovdje su naši, a tamo njihovi".

Zašto?

Bog je ljubav. ■

Bazilika rođenja Isusova u Betlehemu, u kojoj se po predaji rodio Isus. Taj događaj nikad nas neće prestati navoditi na propitkivanje.

Branimir J.
Kovačević

U mislima sam
pilio te grane
i ljutio se na
vlasnika koji ne
drži do svojih
maslina... Ljutio
sam se što
dopušta da zbog
tog nemara
naša prometnica
postaje
nesigurna...

Dok se zvecka novčićima, dok u ritmu zvončića zaboravljamo smisao Božića, nameću mi se misli o zanemarenim iskustvima koja svakako treba imati na umu, a zaboravio sam... odgodio i pretvorio u prekasnost.

Prije nekoliko godina imah spoznaju pogrešne procjene, a kad se klupko odmota spoznah i koliko sam se ogrijeoš u svojim mislima.

U blizini naše kuće nalazi se maslinik, tik uz cestu. Grane maslina s vremenom su se nadvisile preko podzidnog zida i narušavale preglednost u prometu. Nisu to bile moje masline da bih se uputio potkresati ih, a jednako tako nešto me nukalo da uklonim te grane. Svaki dan sam u toj dvojbi odlazio od kuće i svaki put kad bih se vraćao gledao sam preko tih grana pogodajući što me čeka iza njih.

U mislima sam pilio te grane i ljutio se na vlasnika koji ne drži do svojih maslina... Ljutio sam se što dopušta da zbog tog nemara naša prometnica postaje nesigurna. Nisam znao čiji je to maslinik i tim više zamišljao potencijalnog "neprijatelja"

Arhiv IS (2)

Stid i ponos

BIO SAM GOTOV NA RUBU DA ZAĐEM U TUĐI POSJED I POSIJEČEM GRANE ŠTO VISE NAD CESTU

koji možda namjereno "ugrožava našu sigurnost"!

Jedne prilike sam bio gotovo na rubu da zađem u tuđi posjed i posiječem grane što vise nad cestu. Nešto sam već radio s motornom pilom, već sam u radnom odjelu, samo mi treba nekoliko minuta i riješit će se opsesije koja me godinama tlači. Ipak ne odoh tamо.

Iskreno se obradovah kad se jedan dan

sudariše dva vozila tu ispred naše kuće. Nije to bila velika šteta, ali jedno od razbijenih vozila ostade nepopravljeno, jer je vlasnik bio siromašan čovjek. Bi

mi žao zbog zluradosti svoje. Opravdavao sam se nadom da će taj udes učiniti da se netko "dozove pameti" i podje potkresati masline, tim više što je preko puta došlo do odronjanja podzidnog zida i urušavanja dijela

ceste. Stanje je bivalo sve gore. Odron je sužavao cestu, a masline zaklanjale vidik.

Možda sam prestao misliti o tom problemu kad su nadležne službe sanirale zid i cesta se proširila, ili sam se pomirio sa činjenicom da masline moraju rasti.

I dođe dan kad se pojaviše ljudi u tom masliniku. Što su sve radili ne znam, ali su puno toga posjekli!

Spaljivali su tanke grane, a one deblje slagali u stranu. Napravili su reda upravo onako kako sam odavno priželjkivao.

Htjedoh vidjeti tko je to vlasnik, taj nemarni vlasnik koji je uznemiravao moje raspoloženje toliko godina. Onako, kao slučajno, uputih se cestom pored marljivog para u poodmakloj dobi. Kako već bijah u blizini pozdravih ih po navici i upitah jesu li se umorili, ali bez iskrenog zanimanja za njihov umor. Isti tren se postidjeh svojih misli i toga "plastičnog pozdrava".

Dobrodušni starac mi srdačno odgovori i zapodjenu razgovor. Kako se nismo poznavali dotakao se našeg podrijetla, pa se obradova prepoznavši u meni Gabrielovog tatu.

Hm, to bi prvi put da me netko ocjenjuje po mom djetu. Nahvali čovjek moga sina i iznese pretpostavku da sam i ja čestit kad sam tako lijepo odgojio dijete. Naime, njegov unuk i moj sin su kolege u školi... On nije vlasnik maslinika nego se primio posla u ime obitelji u koju se udala njegova kći. Koliko sa razumio netko je bio bolestan pa nije mogao skribiti o

maslinama, ali sad su on i baka došli napraviti što se može.

A ona drva, složena u stranu, on ponudi meni za ogrjev. Imadoh dobar razlog da se stidim svojih misli i osude koja me trovala godinama. Još me dobrodušni starac pažljivo upitao trebaju li mita drva i hoću li se uvrijediti ako mi ponudi da se okoristim njima.

Eto, te godine se grijasmo dobar dio zime upravo na njihovoj ljubavi.

Moj sin se doista najviše družio s njegovim unukom Nikolom, a vrijeme je pokazalo da su bili i ostali najbolji prijatelji. Naredne godine su donijele još neka iskustva zbog kojih sam se imao razloga postidjeti svoje skučenosti.

Kako u ovom kraju nije običaj obdržavati neku prisnost u međususjedskim odnosima, tim više ako je to susjedstvo udaljeno par kilometara, mi roditelji se ne posjećivamo više od minimalnog susretanja kad bismo dovozili djecu jedni drugima na druženje. A mogli smo... Nikolin otac je trebao društvenih sadržaja da ispunи vrijeme. Bolovao je od ratnih trauma i dugo to skrivao, a kad smo

doznavali bilo je već kasno. Uzalud moje suze na njegovom pogrebu i odluka da barem sada naše obitelji postanu bliže. Bilo je opet skoro kao i prije. Svi mi okupirani svojim brigama i određeni životnim okolnostima "trčasmo" za prioritetima.

Nikolina majka je bolovala o teške bolesti i nije prošlo dugo, ode i ona s ovoga svijeta. Jesmo li mogli iskazati više pažnje? Možda, ali ona je često izbivala, jer bolest je tražila bolnička liječenja, a kad bi bila doma, nije bila sposobna za druženje, ili je i to samo naša izlika

da olakšamo svijest. Bilo kako bilo, Gabriel i Nikola su ostali najbolji prijatelji, pa svoje propuste sada gledam kroz prizmu ponosa na mlađu generaciju.

Ovaj Božić želim gledati kroz ljudske odnose, a ne kroz reklamne poruke i trgovaciku euforiju. Razmišljam da pozovemo Nikolu k nama, ako to sada bude moguće uklopiti jer živi u drugom gradu kod svoje tetke koja je preuzela brigu za njega i njegovu malu sestruru... Vidjet ćemo. Možda mlađa generacija nadiće skučenosti koje smo poprimili dolaskom u ovaj kraj. ■

i blagdanom još više nego preko tjedna, itd. U to vrijeme česti gost našeg lokalnog pričao nam je o veleprodaji rezanog cvijeća, poslu koji je nekad radio. Nama se to svidjelo. Posao je uključivao svakodnevni izlazak na teren, osobni kontakt s ljudima, poslovanje s ljudima iz raznih strana svijeta, nedjelje i blagdani bili su slobodni, itd. Nismo puno čekali. Uskoro smo zatvorili lokal, a istodobno je već nastajala tvrtka Plant-art. Bili smo bez iskustva, a na tržištu smo tek počeli osvajati teren prepun konkurenkcije. Nakon samo 6 mjeseci rada naišao je prvi udarac. Uz očekivano poslovanje s gubitkom, naš djelatnik iznenadio nas je napustio ostavivši za sobom velike dugove.

Ostali smo sami, bez novca za uvoz nove robe, s lošom slikom kod dobavljača i s tek šestomjesečnim iskustvom u tom poslu. I baš tada smo po prvi put na vlastitoj koži osjetili što to znači kad nisi sam. Od naše prijateljice Raffaelle, koja je tada bila odgovorna za Pokret fokolara u Hrvatskoj, dobili smo veliku moralnu podršku i

Poslovanje u zajedništvu

OSNIVANJE, BORBA ZA OPSTANAK I RAST
JEDNOG HRVATSKOG PODUZEĆA EKONOMIJE
ZAJEDNIŠTVA

Peter i
Dijana
Fabjan

Tvrdu Plant-art d.o.o. osnovali smo 2005. godine u Križevcima, nakon što sam 4 godine radio u ugostiteljstvu kao samostalni poduzetnik. Od samog je početka naša namjera bila raditi po načelima Ekonomije zajedništva. Nakon vođenja kluba za mlade i kafića u tom klubu, željeli smo promjenu. Naime, nije nam se više svidjao takav način života: raditi do kasno u noć, vikendom

kovertu u kojoj se nalazilo 500 eura. Naravno da taj novac nije značio puno u odnosu na finansijske probleme u kojima smo se našli, ali njezina je gesta je bila najjača motivacija da se podignemo na noge i ponosno krenemo dalje. Podsjetila nas je da nismo sami.

U narednim se godinama Plant-art malo po malo postavio na noge. Pokrivali smo troškove, zaradili nekad manje a nekad više, ali uglavnom smo počeli poslovati s plusom. Ostvarili smo i vrlo dobre osobne kontakte s našim kupcima i dobavljačima. Postigli smo potpuno povjerenje kod njih, jer ih nikad nismo izigrali, a i kvalitetom naše robe nastojali smo udovoljiti njihovim zahtjevima. Kad bi imali reklamacije, uvijek smo ih prihvaćali. Bili smo na raspolaganju i kad se trebalo u istom danu vratiti u njihov grad, ili u nedjelju ujutro. Kad bi dobavljač napravio grešku u kalkulaciji na svoju štetu, a mi to tek kasnije primijetili, javili smo mu se i platili razliku. Nikad ne prodajemo staro cvijeće po cijeni svježeg. Susreli smo se i s mnogim drugim poteškoćama koje smo pokušali prihvatiti i s ljubavlju rješavati. Sjećam se kako je jednom iznenada otkazala aviomarkacija koja nam je prevozila cvijeće, baš u vrijeme kad smo imali veliku narudžbu. Kvarovi nekih kamiona događali su se baš u vrijeme najvećeg posla...

Prije dvije godine procijenili smo da smo se sposobni proširiti na još dva prodajna područja. S tim ciljem zaposlili smo još jednog djelatnika i kupili jedno vozilo. Potez se pokazao

uspješnim. Troškovi dodatnog terena pokrivaju se od prve dana. Dobili smo stostruku s poštenim radnikom koji ima višegodišnje iskustvo u struci, s kojim smo zadovoljni mi, a i on s nama. Bio je iznenaden odnosima u našem poduzeću, drugačijim pristupom kupcima, a osobito time što je uključen u poslovanje poduzeća i što može sudjelovati u odlukama.

Sve to vrijeme borili smo se za opstanak, udovoljavajući nestabilnim pravnim i gospodarskim odredbama poslovanja. No, kada je u Hrvatsku na velika vrata ušla gospodarska kriza, naša zarada i naš plus u poslovanju postao je virtualan. Brojke na papiru bile su prihvatljive, ali većina gotovinskih finansijskih sredstava ostajala je kod naših kupaca koji su trebali sve dužu odgodu plaćanja, i u državnom proračunu zbog velikih poreza i ostalih državnih nameta. Banke su nam malo pomogle, ako se kao pomoć može računati posuđivanje novca s 12% kamate. Tako smo ušli u razdoblje kada smo najviše radili za kupce,

državu i banke, a najmanje za sebe.

Kada nam je bilo najgore i kada smo mislili da smo po drugi put u situaciji iz koje se ne možemo izvući, u Križevce, odnosno u gradić Faro, došao je poduzetnik Ekonomije zajedništva iz Belgije, naš prijatelj Koen. Zanimalo se za naše poslovanje, za uvjete rada, ideje i sposobnosti i odlučio nam pomoći upravo onako kako nam je u tom trenutku najviše trebalo – finansijskim sredstvima pod nejednako boljim uvjetima nego kod banke.

Sada smo tvrtka koja posluje više od 6 godina, ne možemo upotrijebiti riječ "stabilna" u ovo nestabilno vrijeme za sve, ali tvrtka s jednim predivnim iskustvom zajedništva koje daje snagu, sigurnost, vjeru i motivaciju za budućnost, te tvrtka koja može i želi uvijek i u svakom trenutku posvjedočiti da je kultura zajedništva ono čemu treba težiti, što istinski zadovoljava, kako u životu tako i u poslovanju. ■

Na stranici
lijevo: Supružnici Peter i Dijana Fabjan, čija tvrtka Plant-art posluje po načelima Ekonomije zajedništva
Gore: Nekoliko sudionika međunarodne škole Ekonomije zajedništva u Beču iz Srbije i Hrvatske. Iskustvo Plantarta u Beču je predstavila Dijana Fabjan.

Božanska ravnoteža

Chiara Lubich

»S vojom čete postojanošću spasiti duše svoje« (Lk 21,19).

Tim nas riječima Isus uči da dobro živimo sadašnji trenutak, da ga živimo duboko, savršeno, potpuno. I upravo je to vrijedno u kršćanstvu – svaku stvar dobro dovršiti.

Naime, »tko dobro kreće na pola je puta« kaže narodna poslovica. Točno je to, ali ne vrijedi uvijek. Ali, primjerice riječi: »tko ustraje do konca taj će se spasiti« (Mt 10,22) božanska su mudrost.

Gospodin zna da su svi ljudi, osim Marije, zbog istočnoga grijeha loše započeli. Nije On bez razloga čovjekom postao kako bi nas spasio. Znači da je ono što vrijedi – dobro dovršiti, uvježbati se za onaj trenutak o kojem ovise vječnost.

On nas uči da dobro upravljamo stvarima, da se posvetimo svemu što činimo tijekom života s ljubavlju koja je postojana i zna dobro podnosići patnju, koja nam pomaže da uvijek budno motrimo svoju dušu, toliko da je posjedujemo. Bog prebiva u našoj duši, a mi, posjedujući je i gospodareći njome u svakom sadašnjem trenutku života – postajemo svetohraništima – čuvamo u sebi Boga nazočnoga u njoj.

Ova Riječ života pomaže nam da se podsjetimo i živimo Božju prisutnost u sebi. Izravno, dok molimo, razmatramo ili smo sami s Njim, a neizravno kada živimo neku Božju volju koja

svu našu pozornost usmjerava izvan nas samih, primjerice, dok ljubimo brata ili obavljamo neki posao.

Često boravak među ljudima ili potpuno predavanje nekom poslu, poput učenja, rada i slično, ometa naše jedinstvo s Bogom te ne osjećamo njegovu mir i puninu koju pruža njegova blizina.

I kada započnemo neki posao za Njega, ili smo u doticaju s vjernicima, nakon nekog vremena se osjećamo rastresenima, naše ja zauzme Isusovo mjesto, pa nas i najmanja promjena Božje volje košta, a posao koji obavljamo dosaduje.

Sve je to posljedica toga što smo izgubili nadzor nad dušom, ne posjedujemo je. A to zato što nismo bili postojani. Postojanostu čete posjedovati dušu. Živeći tu Riječ, naša se duša mijenja: nestaju nepotrebne riječi, sve se uređuje u nama i oko nas, posao se umnaža, stječe se trajan mir, ne čine se propusti, sluša se Božji glas, izbjegava se neprekidno ponavljanje ljudskih radnja jer se čine one nadnaravne koje ne osiromašuju dušu i ne gase svjetlo, već je duša neprekidno rasvijetljena Bogom.

Kako ova riječ Božja naglašava sabranost i usredotočuje na misao da je potrebno posjedovati vlastitu dušu, može se dogoditi da je krivo tumače – ne onako kako je Isus mislio – oni koji su previše zaljubljeni u vlastitu dušu u odnosu prema drugima, zaronjeni u nju, u susretu

Arhiv CCI

s bližnjim ostalu zatvoreni, ugasišeni i nijemi. Znači da su previše vezani uz sebe, a premalo ljube. Ljubav koja nas uvijek iznutra potiče da volimo.

U tim se dušama osjeća nešto umjetno i mrtvo. Ova, poput svih ostalih Isusovih riječi, zahtijeva ravnotežu u nama – da ne pretjerujemo ni na jedan, ni na drugi način.

Svaka pretjeranost sprečava Isusa da nam se razotkrije.

Duša koja ispravno ljubi – koja praktično živi njegove riječi – zna gdje je Bog. Krije li se u nekoj vanjskoj volji Božjoj, primjerice u nekom poslu kojemu će se potpuno predati kako bi bila živi izraz njegove volje. No ne zaboravlja da ga nosi u duši i da se krije u svakom bratu. Osim toga, zna da je Bog posvuda, da je uvijek gleda. I,

Hraniti se Riječju

Govoreći o Riječi Božjoj, Pavao VI. je rekao: »Njegova je riječ jedan od oblika njegove prisutnosti među nama. Kako se Isus uprisutnjuje u dušama? Preko posrednika, posredovanjem riječi koje je tako uobičajeno u međuljudskim odnosima, ali ovdje postaje uzvišeno i otajstveno – priopćuje se Riječ, Sin Božji koji je Čovjekom postao.«

U različitim prigodama (kada su srce mučile brige i bolji) hrani la sam se Riječju Božjom i duša se nasilita.

Postala sam svjesna da se pričestiti Isusom u njegovoj riječi mogu svakog trenutka, svakog se trenutka mogu hraniti Njime.

Ta me spoznaja ispunila neizmjernom srećom. Evanelje nije knjiga utjehe kojoj se pribjejava samo u bolnim trenucima kako bi se pronašao odgovor, već zakonik koji sadrži pravila života, pravila za svaku životnu okolnost, zakonik koji ne treba samo čitati već se njime duša mora »hraniti« kako bi nas obličivao s Kristom u svakom trenutku.

Na taj način gube vrijednost, ili nestaju, svi događaji koje život trenutak za trenutkom donosi (radostni, bolni, obični, izvanredni) i jedni u usporedbi s drugima postaju nebitnima, a važnost dobiva samo Krist koji ih svojom riječju ispunjava i živi. ■

bez obzira na to što je sva usredotočena na božansku volju u kojoj je Bog potpuno želi, ljubi ga posvuda i zna ga napustiti s jedne strane, ako se volja Božja promijeni, kako bi ga pronašla na drugoj.

Moguće je istodobno ljubiti Boga u nama i Boga izvan nas. Dostatno je prisjetiti se majčinske ljubavi, toliko lijepo, ali ipak ograničene. Usprkos tomu, ona je takva da mama ljubi svu svoju djecu, iako čuva samo jedno.

Nadnaravna ljubav u nama mora imati visinu, širinu i dubinu te biti opća i osobna poput Božje ljubavi. »Ljubite jedni druge kao što sam vas ja ljubio!«

Naša ravnoteža nije ni stalno mirovanje, ni stalno kretanje, niti mješavina jednoga i drugoga. Možemo je usporediti sa zategnutim užetom koje s oba kraja

vuku iste sile. Ako netko zbog nestrpljivosti zanemari Božju prisutnost u duši, njegov je život – iako se može činiti ispunjen ljubavlju prema bratu – lakuman, lagan, površan i opasan jer se ne temelji na Stijeni, a to znači da nije ljubav. Ta je duša slična zvrku. Kada je neka duša usredotočena samo na sebe, bez ljubavi, ona je mrtva.

Duša koja posjeduje pravu ljubav je poput Marije, Nebeske majke – sva je ispunjena svojim Bogom, jednim Bogom. Ona ga je pronašla u sebi u sabranosti svojega života prije Navještenja, u volji Božjoj objavljenoj po anđelu, u djetetu Isusu, na Križu, u svetom Ivanu, u pozivu na Uznesenje. Bog je bio sve za nju jer je, zahvaljujući svojoj postojanosti, uvijek posjeđovala svoju dušu. ■

Moguće je istodobno ljubiti Boga u nama i Boga izvan nas. Dostatno je prisjetiti se majčinske ljubavi, toliko lijepo, ali ipak ograničene. Usprkos tomu, ona je takva da mama ljubi svu svoju djecu, iako čuva samo jedno.

B I L I U ĆINILA SVOJIM PLAMEN MOJEGA SRCA?

Sonja
Eterović

Donosimo pismo Chiare Lubich majci objavljujemo u knjizi "Lettre dei primi tempi"¹ (Pisma iz prvih vremena).

S obzirom na to da se naloguješta rat i nemogućnost sastanka s roditeljima, ovo pismo, Za Božić Novoga kraljevstva ljubavi, najve-rojatnije potjeće iz 1944. godine.

Natuknica o »pozivu na život ondje gdje postoji opasnost i potreba« odnosi se na njezino obećanje da će ostati u gradu, što se dogodilo 13. svibnja 1944. Pismo je napisano približno godinu dana nakon njezina zavjeta djevičanstva.

Plamen koji u njoj gori toliko je jak da ne okljeva priopćiti to majci, naprotiv, potpuno ju je povukla u svoj ideal koji opisuje toliko snažnim da ga nitko bolje od jedne majke ne može razumjeti. K tomu se potpisala: »srcem koje još ne poznaješ.«

¹Città Nuova Editrice, Rim 2010., str 68-71.

²U franjevačkoj tradiciji ove riječi sažimaju duhovno i mistično iskustvo sv. Franje.

PISMO MAJCI ZA BOŽIĆ 1944.

Za Božić Novoga kraljevstva ljubavi

NAJDRAŽA MAJČICE!

Već nekoliko dana tjeskoba mi ispunjava srce. Došao je tata i zatekao me malo prehladenu. Skloniše je hladno, a alarmi sve učestalij. Strašno je hladno na kamionima i bilo bi kobno za slabašno tijelo poput mojega.

Jako mi je žao Gina. Osjećam se zarobljenom u svojem krhkem tijelu. Ne znam što bih sve učinila da mogu doći gore, k tebi, mama. Tata je to procjenio nemogućim, a nemoguće se čini i meni. Bio bi potreban prijevoz, a teško ga je naći. Guši me u grlu pomisao na Božić bez tebe, mama, i poželim da si uz mene, kako bih si ponovno dala oduška.

Često me obuzima tuga koju samo ljubav Božja uspijeva nadvladati.

Gledam ga tamo gore, na križu, kako trpi i čezne napušten od Oca svojega, vidim kako u meni ostvaruje ono što ga tako često molim: »Daj mi da iskusim barem djelić tvojih boli, osobito trunak tvoje strašne na puštenosti – kako bih ti bila bliže, sličnija Tebi koji si me u svojoj besko-načnoj ljubavi izabrao i poveo sa sobom.«

Tada osjećam da me tješi i da mi ponavlja kako će on biti moja utjeha jer sam iz ljubavi prema Njemu, kada me pozvao, ostavila i oca, i majku, i kuću, kako bih živjela na opasnim i bijednim mjestima!

I onda mi dušu ispuni ognjem svoje ljubavi, a ja kličem: »Ljubav nije ljubljenal!«²

To je ono što ponajviše želim priopćiti tebi, mama. Mama, poslušaj me barem ti!

U ime ljubavi kojom me ljubiš i one kojom ljubiš Gina, tatu, Carlu i Lianu, prekljinjem te, slušaj me!

Nemoj misliti da je ludost ovo što od tebe tražim, ili nekakva maštarija. Ne, ne. Vjeruj, mama, barem ti! U životu koji prolazi poput blješka samo jedno vrijedi i samo jedno moramo tražiti od Boga – da ga ljubimo.

Vjeruj, mama. Vidjet ćeš i potvrditi mi u Raju gdje te zauvijek želim pokraj sebe jesam li bila u pravu.

Ti si se za života vjenčala s tatom i voliš svoju djecu. Voliš i Boga. Ali sada ti, mama, Gospodin preko mene, jadne (ti me poznaješ), govori da je ono što vrijedi – ljubiti Boga!

Vjeruj, mama, Isus je umro za tebe, a s obzirom na to da je Bog, umro bi za tebe sâmu kada bi riječ bila o tvojem spasenju!

Gledaj ga raspetoga i zamisli da je tvoj sin! Slušaj ga kako vapi: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?«

Vapaj koji se svakoga trenutka ponavlja u mojoj srcu. Zamisli kako umire gotovo očajan, prikovan poput jaganjca! Jadni Isus! Pođi tamo, mama, reci mi da ga i ti želiš ljubiti i učiniti da bude ljubljen! Kada bi život htio da tvoja Silvija umre prije, reci da ćeš ti učiniti svojim plamen njezina srca. I ja sam se, mama, dotaknula svijeta i susrela više ili manje plemenita srca, ali nisam naišla ni na koga tko bi me ljubio više od Njega!

U Riju ćeš saznati koliko me pomilovao i kakva čuda čini u meni i djevojkama koje slijede moj put, put ljubavi!

Nemoj nikomu ništa reći, mama.

Vjenčala sam se s Njim i nastojala prigušiti svaku drugu želju zbog Njega. On je moj život i moja najveća ljubav. On i njegov vapaj napuštenosti su me privukli, mama, i pomogli mi da slomljena srca prijeđem preko svega. Da, mama, samo On je to mogao učiniti! On koji ne zanemaruje osjećaje, već čini da ih osjetimo u najvećim dubinama srca, a onda nam pomaže da ih nadvladamo jer je kao Bog svemoćan.

A sada, čujem Božić i stisne mi se srce pri pomisli da će ga proslaviti daleko od tebe. Kad bi se bar ti mogla spustiti, mama! Ali opasnost je sve veća, alarmi ne prestaju, uvijek smo između kuće i skloništa. Boljelo bi me kada bi moralna boraviti samo u skloništu.

Danas je tata kod Gina, vratit će se, pa ćemo odlučiti što učiniti. U suprotnom bi bilo dobro da Carla i Liana ostanu gore s vama toga dana, a za Ginetta i mene će to biti nova prigoda da Ljubavi prikažemo novu žrtvu.

Da, sve, sve, pa čak i smrt, samo kako bi Isus – koji nas je toliko ljubio da je za nas čak i umro, bio ljubljen od ljudi i k Njemu se uzdignula utjeha, a mir ispunio srca onih koji ništa ne očekuju osim da ljube Ljubav. Vidjet ćeš, mama, da će nam se sve ostalo ispuniti, ako budemo tražili samo njegovo kraljevstvo! A što je njegovo kraljevstvo ako ne naviještati svima da ljube Boga i da se ljube međusobno?

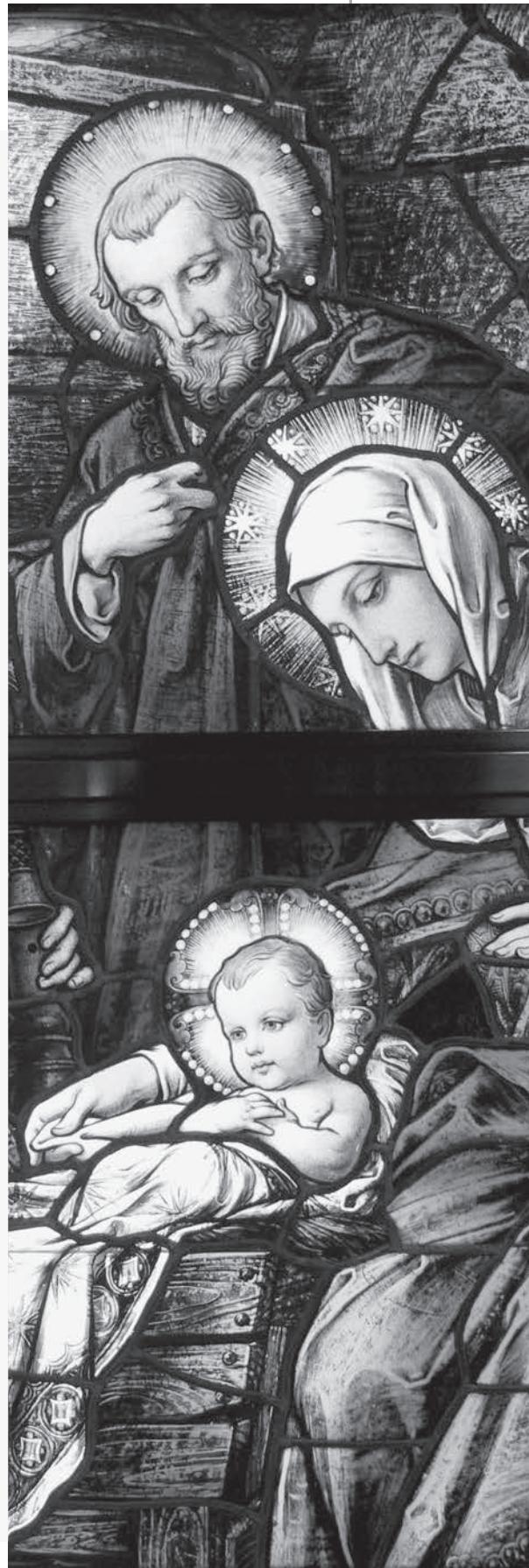
Prihvati, mama, moj ljubavni žar i proširi ga svima, ti koja znaš govoriti. Isus, vjeruj mi, očekuje da ga tvoje srce počne ljubiti onako kako ga je ljubila sveta Rita koja je isto bila mama.

Napiši mi nešto o tome. Samo to vrijedi, mama. Vjeruj mi!

Oh, kad bi ti Novorođeno djetešće srce ispunilo mojim žarom! Mislim da će On zasigurno posebno blagosloviti majku jedne, istinu, bijedne i luckaste kćeri, ali koju je upravo On izabrao za zaručnicu kako bi se po njoj Njegovo djelo bolje razotkrilo.

Srcem koje možda još ne poznaćeš, majčice, ljubi te

Silvia

Ana Siewniak

Bili smo presretni što možemo proslaviti Božić s još jednom obitelji. S četvero djece mlađe od 5 godina u malenoj kući ti su dani bili sve što smo očekivali: kaotični, radosni, dinamični i mirni u isto vrijeme.

Iako svatko od nas pripada različitoj biološkoj obitelji, čini mi se da na Božić svi postajemo nešto sasvim drugo. Postajemo članovi šire obitelji, obitelji čovječanstva koje očekuje rođenje Božjega Sina. To nas povezuje i pomaže nam da više mislimo jedni na druge.

Prošle godine za Božić doživjeli smo nešto posebno. Zbog visokih cijena avionskih karata, naša obitelj za Božićne blagdane redovito ostaje u Engleskoj. Nedostaju nam obitelji u Poljskoj i u Hrvatskoj, kao i obiteljske tradicije i običaji koje smo slijedili još od djetinjstva. Tijekom ovih godina naučili smo i o tradicijama u Engleskoj te kao rezultat imamo sasvim svoj Božić. S druge strane, naši prijatelji iz Poljske uvejek provode Božić sa svojom širom obitelji. Za promjenu željeli su provesti blagdane na drugačiji način. I tako su došli k nama! Bili smo presretni što možemo proslaviti Božić s još jednom obitelji. S četvero djece mlađe od 5 godina u malenoj kući ti su dani bili sve što smo očekivali: kaotični, radosni, dinamični i mirni u isto vrijeme. Među najboljima do sada.

U Poljskoj tradicija počinje na Božićnu večer, pojavom

Jedna ljudska obitelj

ISUS KOJI SE PONOVNO RODIO MEĐU NAMA DAO JE SMISAO NAŠOJ OSAMLJENOSTI, NAŠIM RAZLIČITOSTIMA, UDALJENOSTI OD DOMOVINE I OSTALIM POTEŠKOĆAMA, TE STVORIO JEDNU OBITELJ

prve zvijezde na nebu. Tada svi članovi obitelji sjedaju za svečano postavljen stol, mole i zajedno blaguju. Cijela večer je puna simbola koje čine blagdan duboko značajnim. Primjerice, broj posnih jela mora biti 12, u spomen na 12 apostola. Isto tako, za stolom mora biti postavljeno jedno mjesto više. Nitko ne smije biti sam na Božić, stoga ako netko pokuca na vrata, treba biti ugošten i pozvan za stol.

I mi smo imali jednu osobu više za stolom. Prijateljica koja je ostala sama preko blagdana, nazvala nas je dan ranije sa zamolbom da slavimo zajedno. Radosno smo ju prihvatali.

Na Badnjak smo cijeli dan imali goste. Englezi imaju jaku tradiciju božićnog ručka s obitelji, tako da na Badnjak obilaze prijatelje. Tako smo i mi, zauzeti obilascima prijatelja, zaboravili kuhati večeru na Badnju večer. Skuhali smo svega dva jela. Naša prijateljica ugodno nas je iznenadila. Donijela je ne dva već pet jela i tako spasila slavenku tradiciju. I ne samo to, svakome je donijela poklone, iako nije niti poznavala naše prijatelje. Unjenoj konkretnoj ljubavi, kojoj smo bili od srca zahvalni, vidjeli

smo i ljubav Onoga čiji smo dołazak slavili.

Nakon večere otvorili smo poklone. Djeca su se potom nastavila igrati, a odrasli su mogli mirno porazgovarati o svemu. Od svakodnevnih izazova do onih duhovnih. Iskustva koja smo dijelili duboko su nas dirala i davala nam unutarnju snagu, mir i radost. Isus se ponovno rodio među nama, On je dao smisao našoj osamljenosti, našim različitostima, udaljenosti od domovine i ostalim poteškoćama, te stvorio jednu obitelj, Njegovu, kojoj svi pripadamo.

Jedan prijatelj ispričao mi je što on i njegovi prijatelji poduzimaju za Božić, pokazujući ljubav prema čitavoj ljudskoj obitelji. "Ovo je već peta ili šesta godina kako za Božić idemo beskućnicima. U vrijeme Božićnog obilja odlična je terapija otići kod ljudi koji nemaju baš ništa. Ove godine nisu čak dobili niti čašu soka, već samo hladnu vodu u prihvatištu. Najdraže nam je bilo kada su oni stariji, koji su u prihvatištu već više godina, rekli novima koji su došli tek nedavno kako smo mi super ekipa. Družili smo se s njima, plesali, pjevali, podijelili im novac koji smo prikupili, i osjetili smo puninu u sebi." ■

TVOJA DUŠA

Tvoja je duša
mene u snu
dozivala...
i tražila...
i srce mi
svoje poslala...
i naglo me
iz sna
probudila...
i svu svoju ljubav
razlila...
i svemir
pod sebe
stavila...

TI ME UVijeK VOLiŠ

| Kad sam u beznađu...
| Kad mi srce pršti...
OD RADOSTI... OD LJUBAVI....
| Kad mi se duša prelijeva
OD LJUBAVI...

Angelina
Barun

autorica stihova

TI ME VOLiŠ...
TI SI TU...
OKO MENE...
IZNAD MENE...
ČUVAŠ ME...
GLEDAŠ ME...

| Kad mi se suza izli
OD RADOSTI...OD TUGE...
TI ih brišeš...
TI si tu...
TI me voliš...
TI me uvijeK voliš...

| Kad skrenem
s pravog puta...
Ti se javiš...
Ti si tu...
TI me Bože, uvijeK voliš...

**Marija
Pastuović**

Mališani su osobito osjetljivi na poruku ljubavi. Oduševljenje, svježina i neposrednost čine njihov odnos s Bogom i s ljudima jednostavnim i dinamičnim, pa su često sposobni poljuljati čvrsta uvjerenja odraslih. Dopusimo se poučiti činima ljubavi kojima GEN 4 žele obradovati malog Isusa na njegov rođendan.

Moj brat je u školi igrao nogomet i jako zaprljao svoje cipele. Bile su pune blata. Tata mu je rekao da očisti cipele. Ja sam odlučila napraviti čin ljubavi i očistila sam bratove cipele.

Ozana, 4,5 godine

U kući imamo nepokretnu baku i djeda, a teta je jako bolesna. Ja im puno pomažem. Dohvatim vodu za piće, masiram teti ruku kad je bola, pomemtem sobu, operem suđe, namjestim krevet. Sa mamom često napravimo popis stvari koje treba kupiti u trgovini, pa odem u trgovinu.

Gracija

NAŠI ČINI LJUBAVI

Athiv NS (6)

- mami sam oprala suđe
- kad je seká pojela svoju ližalicu, ja sam joj dala svoju
- molimo se svakoga jutra dok se vozimo autom

Iz Elizabetine bilježnice

- tati sam se brzo obukla
- brzo sam spremila svoje stvari
- čuvala sam sekú

Iz Veronikine bilježnice

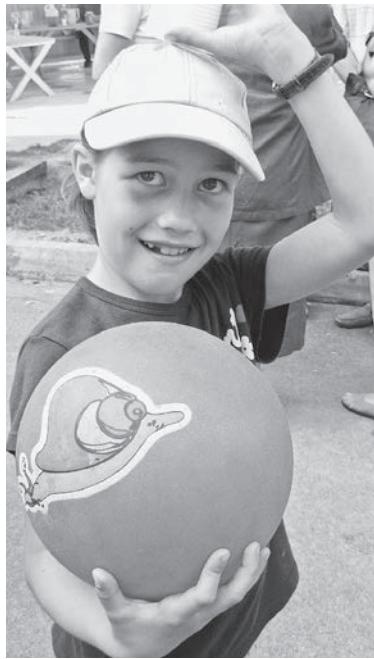
Ove školske godine smo dobili nekoliko novih učenika u razred. Među njima je i jedan dječak s posebnim potrebama. Teško se snalazio u novoj sredini i s novim profesorima. Razrednica nas je premještala i nitko nije želio sjesti s njim. Javio sam se da bih ja htio sjediti s njim i pomagati mu oko pisanja i odgovaranja. Bio je presretan, a i ja jer je ubrzo nakon što smo ponavljali prije sata hrvatski, dobio 5. Sretan sam da mu mogu biti podrška i da i on ima sigurnost kad sam s njim.

Luka

Kod nas doma došla je jedna djevojčica. Inače je jako povučena. Željela sam ju razveseliti i da se dobro osjeća. Pokušavala sam otkriti što bi ju veselilo. Nije mi baš odmah išlo. Sjetila sam se da još imam svoje igračke pa sam joj ih počela pokazivati. Uzela ih je. Vidjela sam da je sretna. Odmah se počela igrati i uključila je i svog mlađeg brata. Osjećala se kao doma. Počela je pričati sa svima i pjevala je. Bilo joj je jako lijepo. Na kraju smo postale prijateljice dana.

Marija

Moja obitelj se priprema za Božić. Kad je bila prva nedjelja Došašća, imali smo svečani ručak. Cijela se obitelj okupila. Zajedno smo se pomolili. Čak i djed koji to obično ne čini. To je bila velika radost za sve nas.

Ana

Idem u prvi razred. Jednoga je dana moj razred s našom učiteljicom bio na igralištu. Igrali smo razne zanimljive igre. Moji prijatelji i ja smo se igrali vrta pa smo štapovima kopali po zemlji. U jednom trenutku sam u zemlji pronašao nešto neobično. Kad sam malo bolje pogledao, video sam da je to pravi pravcati metak. Najprije sam pomislio da će metak zadržati za sebe, ali onda sam se sjetio da bi ipak bilo bolje metak predati učiteljici. Tako sam i učinio.

Pavao, 7,5 godina

U lipnju prošle godine sudjelovala sam na međunarodnom kongresu djece GEN 4 cijelog svijeta u Rimu. Među nama je bilo puno ljubavi. Odlučila sam nositi tu ljubav svima...

Kada sam se vratila kući, saznala sam da je djed, za kojega sam bila jako vezana, upravo taj dan bio na operaciji. Ali Bog ga je pozvao k sebi. Utjehu sam pronašla u molitvi i zajedništvu. A sad osjećam snažno njegovu blizinu.

Poslije toga sam trebala ići u bolnicu na operaciju uha. Bojala sam se, ali sam darovala Isusu Napuštenom tu bol. Sjetila sam se pjesme koju smo pjevali u Rimu, da trebamo graditi našu kuću na stijeni, da trebamo biti jaki kada dođu boli

Lucijana

U razredu imam jednu prijateljicu Romkinju. Ponekad se znamo posvađati, ali se brzo i pomirimo. Jednom smo trebali izrađivati narodnu nošnju. Ja nisam uspjela završiti i ona mi je pomogla da bude na vrijeme, a ja sam njoj pomogla napisati zadaću. Jednom sam je pitala da li bi željela doći na susret, da radimo malog Isusa. Bilo joj je drago i došla je, pa smo se zajedno družile.

Katarina

I u ovom Došašću pripremamo figurice maloga Isusa, stavljamo ih u jaslice i uz Chiarinu božićnu poruku nudimo ih ljudima, kako bismo ih podsjetili da je Isus najvažniji za Božić. Priloge koje ćemo dobiti poslat ćemo djeci Afrike, koja nemaju za jesti. Tako želimo reći Isusu da on u siromašnim neće više trpjeti jer postojimo mi. ■

Arhiv CN (2)

MLADI PITAJU

Francesco
Châtel

Ne mogu više s mojim bratom! Njegovo me ponašanje uvijek nerviralo, a sada me već blokira. Više ne uspijevam razgovarati s njim, također i zato što znam da će uvijek pobijediti on. Obojica se smatramo zauzetim kršćanima, a ponašamo se kao djeca.

Iako vjerujemo da je čitav svijet obitelji, često nam se dogodi da ne uspijevamo ljubiti kao braću one koji su nam to po krvi ili koji stanuju s nama. Različnosti dotiču vrlo osjetljive točke našega bića.

Prvi korak je prihvatići da smo ograničeni i podnosići. Riječ "podnosići" izgleda manje plemenita od riječi "prihvatići" ili "ljubiti", ali i njome se gradi zajedništvo. Dovoljno je pomisliti da ju sveti Pavao navodi među izrazima ljubavi. Podnosići konkretno znači: ne suditi o nakani drugoga po onome što čini ili kaže, a što možda ne razumijemo; ne preuvećavati ono što vidimo, nego to nastojati promatrati u sadašnjim razmjerima; svakoga dana gledati drugu osobu kao da ju vidimo po prvi put, ne pribrajajući sadašnjoj iznerviranosti nervozu proteklih dana.

Kad učinimo taj prvi korak, lakše ćemo "pročitati" što druga osoba ima u srcu, a što je često

zamagljeno određenim načinom ponašanja koji nas nervira, i razumjeti ga, razumjeti se i pomoći jedni drugima da se poboljšamo.

Preko računala sam razgovarao s jednim prijateljem, kad se moj laptop zablokirao. Preko telefona smo se dogovorili da ćemo se čuti kasnije, ali mi to nije bilo moguće. On se jako naljutio, a ja sam pomislio kako se ne uspijevam korektno odnositi s drugima, pa sam se osjećao promašenim...

Mnoge mogućnosti komuniciranja koje imamo ostaju samo sredstva i ne jamče nam kvalitetu komunikacije. Ne samo da se kvare, nego nas njihovom neposrednošću mogu zavarati da smo izgradili duboke odnose.

Reakcija tvoga prijatelja, nerazmjerna dođađu, pokazuje kako u vašem odnosu postoji težnja koja se, kopajući pod pepelom, ponovno zapalila zbog malo vjetra. Zato se ne trebate usredotočiti na taj mali nesporazum, nego gledati kvalitetu vašega odnosa i sposobnost da prihvate jedan drugoga onakvoga kakav jest. Mislim da je i tvoja reakcija pretjerana. Kad netko kaže da ne cijeni naše ponašanje, ne treba zaključiti da je čitav naš život promašen, pretvarajući kamjenić u brdo.

Bolje da gledate samo na taj događaj, vedro i zdravim razumom, a po mogućnosti i uz pomoć nekoga drugoga, što će vam omogućiti da budete objektivniji. Potom otvoreno razgovarajte međusobno, bez izricanja sudova i optužbi, ističući ono što vas povezuje.

Facebook je predivan svijet, gdje se mogu naći prijatelji. Ne razumijem mnoge ljudе koji kritiziraju ove nove mogućnosti koje meni izgledaju genijalne.

Iako je Facebook jedna od najraširenijih društvenih mreža, u očima mnogih, a osobito odraslih, ostaje nepoznato sredstvo koje proizvodi strahove, kako je to uvijek i bilo s novim komunikacijskim sredstvima.

Tvoja reakcija na uopćene kritike je ispravna, ali mislim da je korisno zadržati se malo više na ovoj temi. Prije svega se potrebno podsjetiti da Facebook nije novi svijet: to je obično komunikacijsko sredstvo koje u sebi nije ni dobro ni zlo, ali koje zbog sposobnosti umnažanja i ubrzavanja

svega što prima, prenosi pozitivnosti ili negativnosti našega života.

Stoga, ako svakoga dana nastojimo graditi istinske odnose, činit ćemo to i na mreži, uz radost što ćemo možda moći obnoviti kontakte s dalekim osobama i pomagati se u zajedničkom hodu. Svakako, zbog brzine i globalnosti "susreta", postojat će veći rizik od površnosti. Zato će biti potrebno, kao kad se nađemo na nekom posjećenom susretu gdje poznajemo mnogo ljudi, ne zaustavljati se sa svima i ne dopustiti da nas obuzme znatiželja, nego razumjeti kome smo potrebni i posvetiti se tome svim svojim bićem. Ponekad ćeš otkriti da je to osoba koja je konkretno uz tebe i... ugasiš ćeš računalo.

I mi dobri kršćani skoro uvijek nešto očekujemo od drugih. Primjerice, ljubazno izložimo neku ideju da bi ju drugi lakše prihvatali, učinimo nešto u korist drugih da bismo osjećali kako smo dobri, zovemo prijateljicu jer nam je potrebno društvo... Postoji li onda prava ljubav?

Svatko od nas, po prirodnom nagonu samoodržanja, koristi puno snage da bi se obranio i proširio svoje granice. Krećemo se kao mnoge velike gromade koje udaraju sad tu sad tamo da bi stvorile sebi prostor, uzrokujući male ili velike lomove, ali ne dolazi do stvarnog kontakta.

Pa i ako smo vjernici ili poštujemo velike vrednote, lako nas može zahvatiti taj način života i možemo doći do toga da se ponašamo možda malo bolje od drugih, ali da ne ljubimo uistinu. Jer nema prave ljubavi ako činimo pozitivna djela, ali za svoj interes.

No, kako to učiniti kad nismo anđeli? Ispada da je gotovo nemoguće zaboraviti na sebe. Istina je, mnoge nas sile potiču, ali mi posjedujemo sposobnost darivanja i primanja. Možemo ju sresti u mnogim primjerima predanosti drugim ljudima, bez ikakve veze s vlastitim interesom, a možemo ju gajiti i u sebi. Bit će to vježbanje prave slobode koja će nas učiniti sve sposobnjima da ljubimo.

Ostaje li ljubav ili nakon smrti završava? Izgubila sam strica uz kojega sam bila jako vezana i pitam se zašto nam se oduzimaju osobe koje volimo? Želim vjerovati da

se veza-dijalog među nama nastavlja, ali kako ga mogu osjetiti?

Prije više godina od posljedica moždanog udara na rukama mi je preminuo moj veliki prijatelj Toni. Vjerujem u vječni život, ali njegov me odlazak poljuljao. Mjesecima sam na dugim šetnjama pod zvjezdanim nebom tražio odgovor pokušavajući dozvati u sjećanje obiteljske osjećaje kojih više nije bilo, ali još jače se u meni pojavljivalo uvjerenje doživljeno u trenutku kad Toni više nije disao: stigao je u raj! Uvijek smo među nama nastojali živjeti kao dar jedan drugome. I onoga dana, ne znajući da će biti posljednji na ovom svijetu, bilo je tako: dati čašu vode, osmijeh, pozvati doktora... Ta ljubav je ostala jača od smrti i ona nas povezuje i dalje.

Tako može biti sa svakim tko prije tebe stigne u nebo. Ako ti je bio kao anđeo, mnogo više to može biti sada kada nije vezan uz prostor i može biti uvijek uza te. To vrlo jasno doživljavam s Tonijem, s mojim ocem i s mnogim prijateljima koji su već gore. Možemo uvijek razgovarati i ja osjećam njihovu pomoć više nego ikad. Međutim, potrebno je vježbatи drugaćija osjetila od onih na koje smo navikli, ista ona koja nas potiču da vjerujemo u Boga ili u druge vrednote, iako ih ne vidimo. Vježbaj razgovarati sa svojim stricem... i otkrit ćeš da je živ više nego ikad. ■

lako vjerujemo
da je čitav
svijet obitelj,
često nam se
dogodi da ne
uspjevamo
ljubiti kao braću
one koji su nam
to po krvi ili koji
stanuju s nama

Željka
Marić

Stjepan Lice, s kojim smo vodili razgovor. Na stranici desno sa suprugom.

Kad staneš pred njega, moraš visoko podići oči, pri čemu ćeš se suočiti sa širokim osmijehom i toplim pogledom svjetlih očiju koje zrače dobrodošlicom. Ostavlja dojam da ti predaje sve svoje vrijeme i sav se stavlja na raspolaganje.

Što bi, dakle, Stjepan, diplomirani pravnik, tajnik fakulteta, pjesnik, esejist, angažirani vjernik, obiteljski čovjek, rekao o svom viđenju Stjepana iznutra, prateći disanje i otkucaje života ispod kože?

Već više od pola stoljeća živim u koži tog čovjeka i ne mislim da bih o njemu imao nešto osobito reći... Običan je to čovjek koji u običnostima života nalazi svoje ispunjenje...

Svakako, zahvalan sam Bogu za dar života. Zahvalan sam što mi je darovano biti čovjek i truditi se rasti u ljudstvu. Zahvalan sam za dar svoje supruge Ružice, za dar svoje djece Dominika, Zvjezdana i Mire, za dar svojih snaha Karoline i Ane, unučica Laure i Antee... I unučića čije rođenje iščekujemo... Zahvalan sam za dar svoje obitelji, prijatelja, tolikih dobrih ljudi koji su mi otkrili - i koji mi ne prestaju otkrivati - ljepote i dobrote života.

Zahvalan sam što mi je Bog na mnoge načine darovao da mogu doživjeti njegovu djelotvornu prisutnost i živjeti u susretu s njim... Zahvalan sam za dar Evandelja jer u njemu prepoznajem iskaz najdubljeg

se ta dva dara stope... I - kao što je prorok Hošea pisao - da nas Bog ljubavlju, užetima za ljude privlači k sebi - tako i mene po daru riječi privlači k sebi, otkriva mi svoju namjeru sa mnom. U tome je izvorni smisao moga pisanja... Preljeva li se ta čaša, to se događa po Božjem blagoslovu... Zbog toga moje pisanje ima smisla samo ako se iz njega može iščitati evanđeoski odraz.

Tipično je za Stjepana da ne pretendira nametati čitateljima svoje duhovne spoznaje, već ih zaogrnuti toplinom i osjetljivošću za istinske evanđeoske vrijednosti. Kakav doprinos može dati svaki od nas da bi ova ljudska obitelj na Zemlji bila bolja?

Živimo svoj čas!

RAZGOVOR SA
STJEPANOM
LICE, TAJNIKOM
PRAVNOG FAKULTETA
SVEUČILIŠTA U
ZAGREBU

čovjekovog dostojanstva, istinsko ispunjenje čovjekove slobode.

Bog koji tako rasipno dijeli svoje darove, rasipan je i u odnosu na mene. Nastojim prepoznati njegove darove i odazvati im se. Da, obdario me je vedrinom... I ganućem... I bude neobično kad

Dobro je moguće samo u odnosima s drugima, u evanđeoskim odnosima. To nije pjesnički izričaj. To je nešto životno, nerijetko i silno zahtjevno. Ovo kratko vrijeme koje nam je darovano proboraviti ovdje na zemlji, dobra je prigoda da otkrijemo kako smo na nebrojene načine međusobno povezani. I - prije svega - da smo kao Božja djeca međusobno srodnici. Najблиži srodnici. Zbog toga smo pozvani učiniti svako

dobro za koje nam se pruži prilika, ma kako ono neznatno bilo. Nema nevažne dobrote. U dubini duše svi znamo da bi itekako bilo dobro da ni za što nemamo ni volje ni vremena – osim za ljubav. U tome je ljudsko poslanje, poslanje svakoga od nas.

U tvojim tekstovima uspješno je sintetizirano razmišljanje i svjedočanstvo postojanja jednog drugačijeg, duhovnoga svijeta, konfrontiranog suvremenoj užurbanosti i modernoj samodostatnosti. Kako se nositi sa strahovima koji su neminovnost aktualnog trenutka? Ništa nam ne može nauditi kao užurbanost i samodostatnost. Ondje gdje je užurbanost i samodostatnost, nema duhovnosti. Trebamo smoći hrabrosti susresti se sa samima sobom, s pogledom onih koji su nam darovani i povjereni. U njihove je oči upisana istina o nama.

A strah, umor... oni nadaju. Svakoga zadeset. Što će biti sutra? U kakvom će svijetu živjeti naša djeca...? Djeca naše djece...? Ima toliko toga na što ne možemo utjecati. I to nas najviše straši. To nas najviše umara.

O čemu su razmišljali prvi kršćani kad su ih progonili, izvodili na stratišta...? O čemu je razmišljao sveti Franjo Asiški u susretu s gubavcima...? O čemu majka Terezija...? Oni su živjeli svoj čas. I naš životni odgovor može biti samo jedan: da živimo svoj čas. Da mu se

ne uskratimo. Da učinimo ono što je do nas. A Bog, on ne prestaje činiti ono što je do njega... Zaboravimo li osloniti se na njega, zaboravimo li ga, i sebe ćemo zaboraviti.

«Božić počinje kad slabjakome slabost oprosti; kad jaki zavoli snagu slaboga, kad bogati počne dijeliti imanje sa siromasima!» (S.Lice)

U ovim je riječima tolika snaga i toliko ljubavi, koju možemo usporediti samo s Djetetovom ljubavlju. Očito je, po tebi, formula sreće u davanju. Ako nađemo izgovor u svom siromaštvu, što još možemo dati drugome??? Najsramašniji nas je najsnažnije obdario. Obdario nas u našoj biti. Stoljeća, tisućljeća prolaze, a betlehemska

zvijezda ne prestaje sjati nad nama. Betlehemska bezazlenost ne prestaje provjeravati naše namjere.

Zanesen sam betlehemskim događajem. Betlehemsko Dijete punina je Božjeg dara, Božjeg predanja čovjeku. Kad pomislim na Mariju i Josipa, dvoje jednostavnih, netko bi s pravom rekao – dvoje nemoćnih ljudi... Oni su pošli. Pošli su puna srca. Ne osvrćući se. Oni su pokazali u čemu je punina čovjekovog dara, čovjekovog predanja. Oni su jednostavnošću svojih koraka ugazili put betlehemskom Djetetu. I koraci tolikih, trud tolikih pridodali su se kroz povijest njihovim koracima, njihovom životu. Kad slavimo Božić, dobro je znati da ga po tome slavimo: jer su se Božja i ljudska ljubav susrele. I sjedinile. ■

Arhiv NS (2)

Božji dolazak

"Kad Bog dolazi na svijet, tada dolazi po nekom čovjeku na svijet."

(Herbert Fendrich)

Kad Bog dolazi na svijet,
on želi po tebi doći na ovaj svijet.
Ne dođe li po tebi, kako će doći na ovaj svijet?
Ne dođe li po tebi, u čemu je smisao tvojega života?
Ne dođe li po tebi, tko si ti?

Kad Bog dolazi na svijet, on ne pohađa uglednike.
Ne pohađa vladare.
Ne ističe se.
Ne zadržava se na glavnim gradskim trgovima.
Ne skreće pažnju na sebe.
Ne mari za sjaj.

Kad Bog dolazi na ovaj svijet, on želi ući u tvoj dan.
Njemu je dostatna tvoja običnost.
Tvoja blizina.
Njemu je dovoljan prijazan osmijeh.
Toplina dlana.
Komad kruha.

Kad Bog dolazi na ovaj svijet, on ima vremena.
On ima vječnost.

A ti, kad Bog dolazi na ovaj svijet,
imaš samo ovaj trenutak.
Samo ovaj susret.
Samo ovu uzdrhtalu ruku koja treba tvoju ruku.
Samo ovo skromno srce koje želi naći dom u tvojem srcu.
Kad Bog dolazi na ovaj svijet,
on ti se u njemu i po njemu želi darovati.

Kad Bog dolazi na ovaj svijet,
on je spreman proći mimo njega
samo da bi došao do tebe.

Ali tvoj put do Boga vodi samo kroz ovaj svijet.
Prođeš li mimo svijeta, prođeš li mimo čovjeka,
prošao si mimo Boga.

Kad Bog dolazi na ovaj svijet,
on bez oklijevanja napušta raj,
da bi raj zauvijek postao dio tvoga srca.
Da bi tvoje srce u životu mnogih donijelo raj.
Da se tvoj život, da se život ovoga svijeta,
nimalo ne bi razlikovao od njegova života.

Stjepan Lice

Brigita Eterović

Neki novi Božić

Na putu kući u mislima naslućuje moguće rješenje... Razgovara s ocem i evo što smislijaju.

Nataša će poći u dom za napuštenu djecu i reći im da napišu pisma Djedu Mrazu i da mu objasne kakav poklon žele za blagdan. Pisma će odnijeti u očevu tvrtku, gdje je već spremna velika novogodišnja jelka, na koju će ih objesiti poput ukraša. Svaki će djelatnik uzeti jedno i obvezati se da pribavi poklon koji dotično dijete u pismu traži. Na kraju će s kombijem (iz tvrtke, naravno) odnijeti poklone i uručiti ih svakom djetetu osobno!

Ideja se sviđa svima i krug "donatora" se proširuje. Profesorica je oduševljena njenom originalnošću. A Nataša – presretna! Bit će tu puno posla, već vidi kako će cijeli mjesec biti zauzeta... ali što mari! Raduje se unaprijed, zamisljavajući lica djece kad vide da se i njihove želje jednom ostvaruju!

A njezino novogodišnje putovanje... gdje je ono zapravo htjela poći?

* * *

Dok ovo pišemo akcija je u tijeku i možemo samo prepostaviti kako će završiti. No to nije ni važno. Važno je da zraka Ljubavi koju je ono Dijete donijelo na zemlju prije više od dva tisućljeća dostiže i danas mnoge... da još uvjek može potaknuti na razmišljanje o smislu života, koje se ne zaustavlja samo na području filozofije. ■

Što napraviti kad ti tatica – uspješan poslovni čovjek – dade par tisuća eura da novogodišnje praznike proveđeš u Europi, Italiji primjerice, i uživaš u šopingu i ostalim besplicama, a tebi je sve to nekako otužno, jer vidiš oko sebe one koji si takve stvari ni izdaleka ne mogu priuštiti, a možda su i na rubu egzistencije? I kad ti na tvoje dvojbe još doda kako je njemu svejedno hoćeš li novac utrošiti na sebe ili ga dati siromašnima. Podijeliti sumu napola, te smiriti i savjest i taštinu, ne zadovoljavajući u biti ni jednu ni drugu ili se odlučiti na korjenitiji izbor?

Takve su misli ovih dana morile jednu mladu Moskovljanku, koja nije baš da drži do Božića i vjerske tradicije, ali joj savjest nije sa svim ravnodušna na svijet i ljude s kojima se svakodnevno susreće.

"A sve i da dadem taj novac u neki od brojnih dječjih domova – razmišlja ona – kakve li koristi? To je samo kap u moru njihovih potreba, koje se, na kraju krajeva, ne sastoje samo u materijalnom. Kupiti brdo osnovnih

potrepština, doći u dom poput bogatog donatora i uručiti im poklon, malo se poigrati s djeecom... mogu čak i glumiti "Snje-guročku", ako treba... No što će im to značiti, što će velikoga promijeniti u njihovu životu? Mnogi uostalom to već i čine..."

Dok je ona zaokupljena svojim egzistencijalnim problemima, profesorica filozofije govori o Platonu i istini kojoj svaki čovjek teži.... Nataša o njoj zna tek toliko da je iz Italije, i nije još zapravo razumjela zašto je u Rusiji, ali u njezinim predavanjima osjeća nešto što nadilazi materiju koju predaje. Tijekom kratkog odmora započinju razgovor. I odjednom iz Nataše, a da ni sama ne zna kako, poput bujice izlazi sve nezadovoljstvo životom, osjećaj nemoći da išta promijeni, kao da se svaka inicijativa svodi na nešto već viđeno i besmisleno...

Profesorica je sluša i ne daje joj odmah odgovor. Postavlja je pred izbor, ali odluku ostavlja njoj, potičući je da razmišlja šire. Nataša osjeća da nije sve tako bezizlazno...

**Brigita
Eterović**

Moskovske
ulice raskošno
okićene božićnim
ukrasima

Ukrali su Božić

Kraljevstvo Nedaleko jednom davno bilo je sretno. Ljudi su živjeli u miru, a sunce je sjajalo gotovo cijele godine. Kralj Mudri odredio je da svi podanici jedni drugima pomažu i oni su tada otkrili tajnu sreće.

No, već neko vrijeme nije bilo tako.

U kraljevstvo je ušao tajanstveni čarobnjak i nastanio se u starom dvorcu. Od toga su dana počele nevolje jer je on otimao što god mu se svidjelo, pa čak ni tada nije bio zadovoljan. Prijelazio je da ljudi imaju nešto što on nema i što

nikako nije mogao ukrasti. Bilo je to srce, potrebno da ljube.

U stvari, on se baš tako i zvao: čarobnjak Bezsrca!

Bezsrca je bio jako zavidan. "Tko zna kako je to kad imaš srce", razmišljaо je. A jednoga je dana objavio svima: "Od danas je zabranjeno koristiti srce! Tko bude otkriven, strogo će se kazniti!" Kako je bio čarobnjak, kad god bi susreo kojeg podanika, pogledom bi mu zaledio srce. Svi su se, prestravljeni, skrivali od njega.

No to nije sve! Što god je bilo izgrađeno s ljubavlju, počelo je nestajati.

Jednoga ružnog jutra više nije bilo bolnice ni doma za ostarele, a bolesnici su ostali na ulici. Od mosta nije ostala ni sjena, pa se nije moglo preko rijeke.

Na mjestu crkve bila je ogromna rupa. Nestala su čak i predivna umjetnička djela iz muzeja.

U školi su djecu dočekivale učiteljice zamrzнутa srca. Bile su nervozne i srdite; samo su naredivale i davale puno zadataka.

Mame nisu ljaljale svoju djecu kad bi plakala, a očevi su se svađali s mamama. Netko je počeo krasti. Sve u svemu, bila je to velika nevolja! Čak je i sunce bilo žalosno i posve je izblijedjelo.

Zima je stizala i približavalo se božićno vrijeme. Ali te godine gajdaši nisu silazili s planina, niti su svirali svoje nježne melodije. U zemljii se nije mogao vidjeti nikakav blagdanski znak. Božić je netko ukrao i nitko nije znao kamo ga je odnio.

"Moramo nešto učiniti, prijatelji", rekla su jednoga dana ona domišljatija djeca koja nisu dopustila da im se zaledi srce. "Situacija postaje sve gora i moramo spasiti Božić! Mi koji još imamo srce, zašto ga ne koristimo kako bismo pomogli onima čije je zamrznuto?"

"Daaaa", odgovore u glas i dadu se na posao.

Jure je stigao kući, pozdravio mamu i počeo joj pomagati pripremati stol. Marina je pravila društvo malenom bratu dok je plakao. "Rado ću ti otići po novine", rekao je Danijel začuđenom tati.

I znate što se dogodilo? Mamino srce ubrzo se otopilo i ona se, sretna, nasmiješila. Isto se dogodilo Marininom bratu i Danijelovom tati.

"Moramo se pobrinuti i za starce koji su ostali bez doma", izjavila je Fani. Ona je jako voljela svoju baku i djeda.

Krenuli su u potragu za starcima i našli ih kako prose na uglovima ulica. Primili su ih pod ruku i svatko je po jednoga odveo kući kako bi mu dao toplu sobu i obitelj.

Dan kasnije u školi su lijepo pozdravili učiteljice i pomogli prijateljima u učenju. I tamo je bilo uspješno. Učiteljice su se počele smiješiti i bile su ljubazne, jer je njihovo srce opet počelo kucati!

Stigla je večer. Marina, Jure, Danijel i svi ostali bili su jako sretni.

Ali postojao je još jedan veliki problem: što učiniti s čarobnjakom Bezsrca?

"Imam ideju", usklikne Lidija. "Zašto svatko od nas ne bi uzeo komadić svojega srca, pa da mu ga darujemo a da to ni ne primijeti?" "Kakva ljepe ideja", slože se svi i sastave jedno srce koje je bilo još veće od njihova. Stave ga u paket, omotaju šarenim papirom, zavežu mašnu i napišu na ceduljicu: "Čarobnjaku Bezsrca s ljubavlju".

Narednog jutra Bezsrca nađe u poštanskom sandučiću tajanstveni paket.

"Tko li mi to šalje? Nitko mi nikad nije nešto poklonio", promrmlja kroz zube.

Odmota ga i zapanjen prozbori: "Što to moje oči videl! To je upravo srce... ono što sam toliko želio!"

Odmah ga stavi na pravo mjesto i srce počne pravilno kucati.

Čarobnjak osjeti kako pršti od radosti. Krene poskakivati po prostoriji, izade iz svog dvorca i siđe na ulice pozdravljati ljude.

Drhtaj iznenadenja protrese čitavu zemlju. Ali to nije sve!

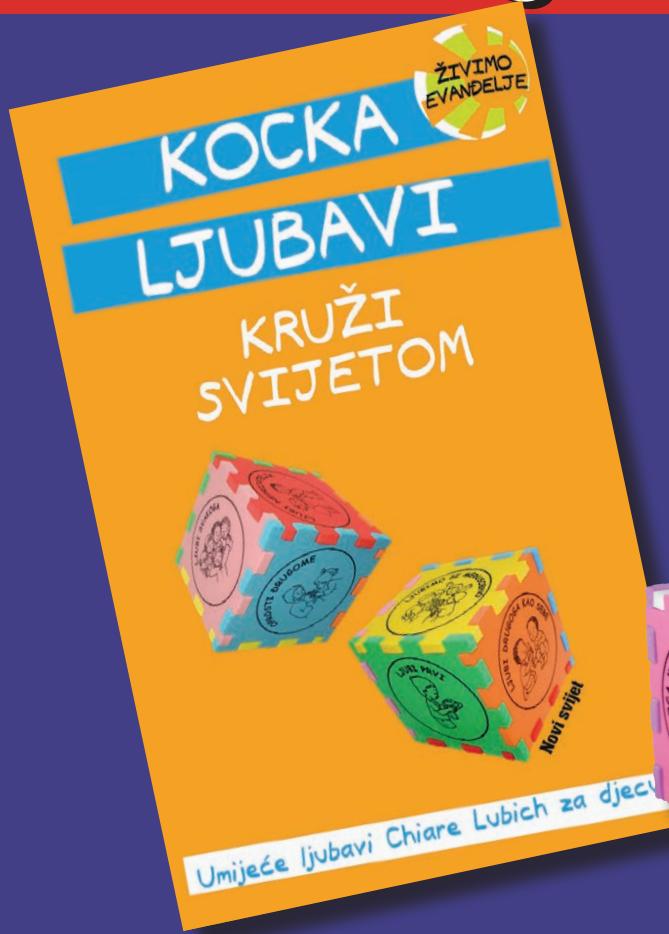
Cak! Cak! Cak! Na taj jaki šum pojavi se bolnica, odmah potom most, slike u muzeju, crkva i dom za ostarele! Sve je obuzela neopisiva radost. Slavilo se cijelog dana.

Spustila se večer. Nebo se odjenulo modrinom, a na njemu su se pojavile svjetlucave zvijezde. "Eno zvijezde repatice", poviču djeca gledajući gore. "Vraća se Božić", zaori se iz svih grla.

Raj se spuštao na zemlju, Isus se rađao kamo god je pronašao ljubav. Izgledalo je da se zvijezde zrcale ovdje dolje u svjetlima kuća, u zemljii koja je postala poput velikih jaslica.

To je bio pravi Božić, najljepši Božić koji su ti ljudi ikada doživjeli. ■

Novi svijet

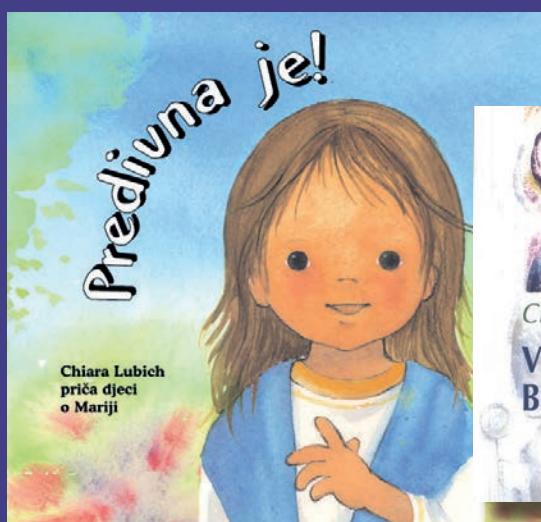
KOCKA LJUBAVI ZA BOŽIĆNI DAR

UMIJEĆE LJUBAVI
CHIARE LUBICH ZA DJECU

Novo izdanje
upotpunjeno
objašnjenjem
i iskustvima
djece na 16
stranica u boji
Cijena: 25 kn

I OSTALA IZDANJA NOVOGA SVIJETA

Potražite u katoličkim knjižarama ili kod povjerenika Novoga svijeta